

Nebojme se spolupráce s FAO

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

Základní informace
o struktuře organizace,
výběrových řízeních
a jiných formách dodávek zboží
a služeb v rámci realizace projektů
Organizace Spojených národů
pro výživu a zemědělství
v partnerských zemích

Obsah

Úvod	5
Zkratky	6
1. Hlavní poslání a priority FAO	7
2. Organizační struktura FAO	9
3. Možnosti dodávek v rámci výběrových řízení ústředí FAO	11
3.1. Kompetence římského ústředí FAO	11
3.2. Informace o tendrech římského ústředí FAO	11
3.3. Příklad úspěšné účasti českého subjektu ve výběrovém řízení římského ústředí FAO	11
3.4. Webové odkazy vztahující se k tendrům římského ústředí FAO	12
4. Možnosti dodávek pro regionální a subregionální kanceláře FAO i pro zastoupení na úrovni jednotlivých partnerských zemí	13
4.1. Kompetence regionálních i subregionálních kanceláří a místních zastoupení FAO	13
4.2. Informace o tendrech na regionální a místní úrovni FAO	14
4.3. Webové odkazy vztahující se k tendrům v regionech a v partnerských zemích	14
5. Spolupráce s nekomerčními subjekty – Letter of Agreement	15
6. ČR a FAO	16
7. Doporučené segmenty nabídky zboží a služeb	17
8. Doporučené teritoriální priority	17
9. Doporučený profil českých subjektů	19
10. Kontaktní údaje – Ústředí, Regionální a Subregionální kanceláře FAO	21
10.1. Zastoupení ČR při FAO	21
10.2. Římské ústředí FAO	22
10.3. Subsaharská Afrika	22
10.4. Asie a Tichomoří	24
10.5. Evropa, Kavkaz a Střední Asie	25
10.6. Latinská Amerika a Karibská oblast	26
10.7. Blízký Východ a Severní Afrika	27
11. Informace o partnerských zemích	29
11.1. BALKÁN	29

Albánie	29
Bosna a Hercegovina	31
Černá Hora	34
Kosovo	36
Makedonie	38
Srbsko	40
11.2. VÝCHODNÍ EVROPA	43
Bělorusko	43
Moldavsko	45
Ukrajina	48
11.3 KAVKAZ	52
Arménie	52
Ázerbájdžán	54
Gruzie	57
11.4. STŘEDNÍ ASIE	62
Kazachstán	62
Kyrgyzstán	64
Tádžikistán	68
Turkmenistán	71
Uzbekistán	72
11.5. ASIE A BLÍZKÝ VÝCHOD	75
Afghánistán	75
Kambodža	76
Mongolsko	77
Palestinská autonomní území	79
Vietnam	80
11.6. SUBSAHARSKÁ AFRIKA	83
Etiopie	83
Nigerie	84
Senegal	86
Zambie	87
11.7. LATINSKÁ AMERIKA	90
Chile	90
Kolumbie	91
11.8. DÁRCOVSKÉ ZEMĚ	93
Čína	93

Evropská unie	95
Ruská federace	98
Saúdská Arábie	101
Turecko	103
USA	106

Úvod

Hlavním cílem publikace je poskytnout českým subjektům (firmám, akademickým a výzkumným organizacím, nevládním subjektům, ale i např. zastupitelským úřadům ČR v mimounijních zemích) prakticky využitelné informace pro účinnou podporu jejich zapojení do dodávek zboží a služeb v rámci realizace projektů Organizace Spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO) v partnerských zemích.

Příručka obsahuje základní informace (včetně kontaktních údajů) o činnosti FAO a o možnostech i podmínkách zapojení českých subjektů do výběrových řízení této organizace na úrovni římského ústředí, regionálních i subregionálních kanceláří a místních zastoupení FAO. Dále obsahuje přehled informací o spolupráci FAO s Evropskou unií (EU) a s 33 partnerskými i donorskými zeměmi, s podrobnějšími údaji o současných prioritách jejich spolupráce s FAO a o realizovaných projektech v posledních několika letech (stav do konce dubna 2016). Do této části publikace byly vybrány země, kde lze předpokládat nejpravděpodobnější možnost uplatnění českých subjektů v rámci projektů FAO z důvodu specifického českého know-how (odborného i jazykového) pro daná teritoria: západní Balkán, východní Evropa, Kavkaz a Střední Asie a rovněž další tradiční partnerské země ČR z Asie, Afriky a Jižní Ameriky. Jsou zde tedy uvedeny prioritní země bilaterální zahraniční rozvojové spolupráce ČR nebo země, které patří mezi strategické partnery zahraničního obchodu ČR v oblasti zemědělských technologií, produktů a potravin. Dále byla do tohoto přehledu zahrnuta Evropská unie a donorské země, které jako důležitý strategický partner FAO významně ovlivňují realizaci projektů této organizace v regionech důležitých z hlediska výše uvedených českých teritoriálních priorit (USA, Ruská federace, Čína, Turecko a Saúdská Arábie).

Předkládaná příručka má rovněž za cíl přispět k praktickému naplňování cílů v oblasti posílení zapojení českých subjektů do projektů multilaterálních organizací, které byly vytyčeny ve strategických dokumentech Ministerstva zemědělství ČR a Ministerstva zahraničních věcí ČR: „Střednědobá strategie přístupu České republiky k Organizaci Spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO) 2016–2020“ a „Strategie mnohostranné rozvojové spolupráce ČR na období 2013–17“. Manuál se dále snaží vhodně navázat i na další aktivity Ministerstva zemědělství ČR a Ministerstva zahraničních věcí ČR v oblasti podpory českého zemědělsko-potravinářského a lesnického exportu a vývozu dalších relevantních služeb a komodit, uplatnitelných v rámci realizace projektů FAO.

Zkratky

CPF	Country Programming Framework – rámcový dokument FAO pro spolupráci s danou zemí
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj
ENPARD	European Neighbourhood Programme for Agriculture and Rural Development – finanční nástroj vnější spolupráce EU
EU	Evropská unie
FAO	Organizace Spojených národů pro výživu a zemědělství
GEF	Global Environment Facility – globální environmentální mechanismus podporující mezinárodní spolupráci v oblasti životního prostředí
OSN	Organizace Spojených národů
ZRS	zahraniční rozvojová spolupráce

I. Hlavní poslání a priority FAO

FAO (Organizace Spojených národů pro výživu a zemědělství) je specializovaná agentura OSN, která byla založena dne 16. října 1945 jako reakce mezinárodního společenství na stav zemědělství a potravinového zabezpečení po druhé světové válce. Členy FAO je v současné době 194 států, EU a 2 přidružená území. Hlavním posláním organizace je odstranění hladu a chudoby ve světě. FAO plní funkci globálního fóra, kde se jednotlivé země setkávají na rovnoprávné úrovni, a to především za účelem sjednávání různých mezinárodních instrumentů a rovněž k vedení diskusí o strategii dalšího vývoje v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a boje s hladem. FAO je zároveň velmi cenným zdrojem znalostí a informací.

Jednou z nejdůležitějších a nejvyužívanějších aktivit FAO je statistická a monitorovací činnost. Statistická divize FAO produkuje on-line vícejazyčné databáze, které obsahují více než tři miliony časových řad záznamů z celého světa. Úkolem FAO je asistovat členským státům při rekonstrukci a budování efektivního zemědělství a potravinářství. FAO je dnes považováno za primárně znalostní organizaci, která šíří informace a pomáhá vytvářet mezinárodně závazné normy v oblasti zemědělství a zabezpečování potravin (kodexy, úmluvy atd.). FAO stojí v čele mezinárodního úsilí při řešení problému hladu a chudoby ve světě a rozvoje zemědělských oblastí. Je partnerem nejen pro samotné rozvojové země, ale zároveň i pro země rozvinuté. Cílem FAO je zajistit všem lidem pravidelný přístup k dostatečnému množství kvalitních potravin tak, aby mohli vést aktivní a zdravý život.

FAO poskytuje rozvojovou pomoc formou technické asistence, poradenství v oblasti strategií a plánování. Shromažďuje, zpracovává a šíří informace a slouží jako mezinárodní fórum pro diskuse o otázkách zemědělství a výživy. Zvláštní programy FAO pomáhají státům čelit potravinovým krizím a poskytují pomoc v nouzových situacích. Organizace napomáhá rozvojovým zemím a státům s tranzitivní ekonomikou modernizovat a zdokonalovat pracovní postupy v zemědělství, lesnictví a rybářství. Zaměřuje se na pomoc zejména po technické, technologické, finanční a vzdělávací stránce.

FAO definuje tři hlavní pilíře svých aktivit:

- celosvětové vymýcení hladu, podvýživy a nedostatku potravin,
- odstranění chudoby a příprava reforem, směřujících k zajištění všeobecného ekonomického a sociálního růstu,
- trvale udržitelné nakládání s přírodními zdroji, včetně půdy, lesů, zásob vody a klimatických i genetických zdrojů.

2. Organizační struktura FAO

Organizační struktura římského ústředí FAO je tvořena šesti hlavními sekcemi (Departments), kompetentními pro jednotlivé sektory práce FAO: zemědělství a ochrana spotřebitelů (Agriculture and Consumer Protection Department), hospodářský a sociální rozvoj (Economic and Social Development Department), rybníkářství a akvakultura (Fisheries and Aquaculture Department), lesnictví (Forestry), provozní služby, lidské zdroje a finance (Corporate Services, Human Resources and Finance Department) a technická spolupráce (Technical Cooperation Department). Uvedené sekce FAO se následně člení na jednotlivé odborné divize (Divisions).

Nejvyšší formou zastoupení FAO mimo Řím jsou regionální kanceláře, kterým podléhají subregionální kanceláře a zastoupení FAO na úrovni jednotlivých partnerských zemí. Hlavní úlohou regionálních kancelářů je identifikace, plánování a implementace prioritních aktivit FAO v daných regionech. Ve spolupráci s římským ústředím FAO tyto priority identifikují a navrhnou je k zařazení do programu práce a rozpočtu FAO. Regionální kanceláře rovněž implementují schválené programy a provádějí jejich monitoring a vyhodnocení. V rámci reformu a probíhajícího procesu decentralizace FAO se postupně zvyšují kompetence regionálních kancelářů a jim podřízených subregionálních kancelářů a místních zastoupení

FAO i v rámci nákupu zboží a služeb. Subregionální kanceláře FAO spolupracují úzce s regionálními kancelářemi, kterým jsou podřízeny, a zajišťují činnosti úřadoven FAO na nižším stupni.

Dále FAO disponuje místními zastoupeními (Country Offices), které jsou zodpovědné za realizaci projektů FAO a jejich monitorování v příslušných partnerských zemích (většinou jsou zřizovány v zemích, které jsou příjemci rozvojové pomoci). Náplní jejich práce je odborná a expertní pomoc vládním orgánům (většinou na úrovni Ministerstva zemědělství) v oblasti formulace národních politik, programů, projektů, legislativy a standardů v oblasti zemědělství, potravinářského průmyslu, lesnictví a akvakultury. Pracovníci místních zastoupení FAO v příslušných partnerských zemích rovněž komunikují s příjemci, donory a s dalšími aktéry zahraniční rozvojové spolupráce. Asistují i v případě krizí a živelných katastrof, které zasahují zemědělský sektor. Slouží rovněž jako propagační a znalostní kancelář FAO v dané zemi. Místní zastoupení jsou také zodpovědná za vytváření aktuálních informačních materiálů a zpráv o situaci v teritoriu.

Místní zastoupení mohou fungovat na úrovni plnohodnotného úřadu, v jehož čele stojí „FAO representative“ – tato funkce je v rámci struktur FAO ekvivalentem bilaterálního velvyslance. Příslušný „FAO representative“ sídlí buď v partnerské zemi a osobně zde vede místní zastoupení, nebo má stálé sídlo v příslušné regionální či subregionální kanceláři a v daném teritoriu je zastoupen na úrovni „assistant FAO representative“. Tuto funkci většinou vykonává občan dané země, který obvykle sídlí v prostorách místního ministerstva zemědělství. Pro některé partnerské země není jmenován „FAO representative“. FAO je v nich zastoupeno například na úrovni kontaktního experta nebo na úrovni národního korespondenta („FAO national correspondent“), tuto funkci většinou vykonává expert místního Ministerstva zemědělství.

3. Možnosti dodávek v rámci výběrových řízení ústředí FAO

3.1. Kompetence římského ústředí FAO

Římské ústředí FAO je kompetentní pro výběrová řízení na zakázky s cenou nad 200 tisíc USD pro realizaci rozvojových projektů FAO, a dále pro všechny zakázky pro nákup zboží a služeb, určených pro zajištění řádného provozu římského sídla organizace. V této souvislosti je však nezbytné doplnit, že FAO vystupuje především jako organizace, zaměřená na předávání know-how a expertních nebo poradenských služeb v oblasti zemědělství, výživy, lesnictví, mořské i sladkovodní akvakultury a chovu ryb. Řada významnějších projektů, realizovaných za spoluúčasti FAO, je z větší části financována ze zdrojů Evropské unie a jiných multilaterálních organizací. FAO pro jejich realizaci poskytuje převážně své odborné know-how a v některých případech zároveň financuje menší část nákladů, obvykle do 20 %. Časté je i zapojení FAO do bilaterálních projektů, financovaných významnými donorskými zeměmi. Stále aktuálnější se stává rovněž spolupráce FAO s novými donorskými zeměmi, jakými jsou například bohaté arabské státy.

3.2. Informace o tendrech římského ústředí FAO

Na webu římského ústředí FAO jsou v návaznosti na aktuální potřeby organizace pro příslušný kalendářní rok vyhlašována především výběrová řízení na dodávky určené pro chod ústředí, kde lze předpokládat jen mizivou možnost uplatnění českých dodavatelů.

Vedle toho je na hlavním webu FAO každoročně uveřejňován omezený počet tendrů, určených pro rozvojové projekty, například výběrová řízení na likvidaci prošliých pesticidů, na pronájem vrtulníků i s posádkami pro postřiky proti hospodářským škůdcům a na často blíže nespecifikované dodávky v oblasti vybavení laboratoří, veterinárních léčiv a očkovacích přípravků a na dodávky ochranných obleků. Výběrová řízení pro příslušný kalendářní rok jsou většinou vyhlašována se zpožděním až v průběhu druhého čtvrtletí daného roku, později jsou doplňovány některé aktualizace.

3.3. Příklad úspěšné účasti českého subjektu ve výběrovém řízení římského ústředí FAO

V roce 2015 se poprvé ve větší míře a v otevřeném výběrovém řízení podařilo uplatnit české firemní know-how v rámci FAO, když česká společnost Dekonta a.s. získala zakázku v oblasti likvidace prošliých pesticidů v rámci projektu „Bezpečnostní opatření a odstranění nebezpečných chemických odpadů v Moldavsku“. Zakázka FAO ve výši 1,033 mil. USD je z větší části financována ze zdrojů GEF (Global Environment Facility), FAO je ale gestorem tohoto tendru a podílí se na něm jako implementační agentura. Dokončení realizace zakázky je plánováno v první polovině roku 2016. Firma Dekonta zvítězila ve zmíněném výběrovém řízení FAO mimo jiné díky předchozím kvalitním referencím z realizace obdobných bilaterálních rozvojových projektů ČR v Moldavsku.

3.4. Webové odkazy vztahující se k tendrům římského ústředí FAO

Webová stránka FAO s informacemi k vyhlášeným a probíhajícím výběrovým řízením a o pravidlech účasti:

www.fao.org/unfao/procurement/general-information/en/

Webová stránka FAO pro registraci zájemců o účast v tendrech:

www.fao.org/unfao/procurement/enregistrementsdesfournisseurs/en/

Webová stránka FAO s odpověďmi na často kladené otázky ohledně účasti ve výběrových řízeních:

www.fao.org/unfao/procurement/questionsfrquemmentposes/en/

Webová stránka FAO s kontaktními údaji pracovníků FAO Procurement Department – oddělení nákupu zboží a služeb FAO:

www.fao.org/unfao/procurement/contact-information/en/

Webová stránka United Nations Global Marketplace – centrální evidence dodavatelů pro organizace systému OSN:

www.ungm.org

4. Možnosti dodávek pro regionální a subregionální kanceláře FAO i pro zastoupení na úrovni jednotlivých partnerských zemí

4.1. Kompetence regionálních i subregionálních kancelářů a místních zastoupení FAO

Regionální úřadovny FAO mají kompetence pro nákup zboží a služeb s cenou do 200 tisíc USD, subregionální kanceláře do výše 150 tisíc USD a místní zastoupení, v jejichž čele stojí řádně jmenovaný „FAO representative“ mají kompetence pro nákupy s cenou do 100 tisíc USD. Vzhledem k tomu, že v řadě projektových zemí není zastoupení FAO na této úrovni, musí české subjekty komunikovat o větších zakázkách prostřednictvím Stálého představitele ČR při FAO (působícím v rámci Velvyslanectví ČR v Římě), s příslušným zástupcem FAO sídlícím v Budapešti nebo v Ankaře, případně o menších dodávkách přímo s místním „assistant FAO representative“, na kterého je pro tyto účely „ad hoc“ delegována dle potřeby pravomoc pro menší zakázky, obvykle do výše 10 tisíc USD. Jak již bylo uvedeno, všechny české subjekty, které mají zájem o dodávky pro FAO, musí být registrovány na webové stránce United Nations Global Marketplace (platí i pro dodávky v kompetenci regionálních i subregionálních kancelářů a místních zastoupení FAO).

4.2. Informací o tendrech na regionální a místní úrovni FAO

Na rozdíl od římského ústředí FAO většinou nejsou na webových adresách zastoupení FAO na regionální nebo místní úrovni zveřejňovány informace o výběrových řízeních na dodávky zboží a služeb. Tyto informace lze získat u příslušných českých zastupitelských úřadů nejlépe přímou komunikací s příslušnými představiteli nebo experty FAO pro daný region nebo zemi, případně s jimi místně pověřenými osobami. Podporu zapojení vhodných českých firem, akademických i výzkumných institucí a nevládních organizací pro dodávky FAO na regionální a místní úrovni (především Budapešť a Ankara) se doporučuje provést prostřednictvím Stálého představitele ČR při FAO a Ministerstva zemědělství (Odbor zahraničně obchodní spolupráce).

Na úrovni partnerské země je primární systematická komunikace s místním zástupcem nebo s expertem FAO vedená v první fázi především prostřednictvím Stálého představitele ČR při FAO nebo diplomata ze zastupitelského úřadu ČR, působícího v příslušné partnerské zemi (obchodní, zemědělský nebo rozvojový diplomat). Nelze vyloučit, že v blízké budoucnosti dojde v souvislosti s pokračujícími reformami a decentralizací FAO ke změnám pravidel v této oblasti s cílem zajistit větší transparentnost výběrových řízení na uvedené úrovni. V současné době je však přechod pravomocí z římského ústředí na regionální a místní zastoupení FAO ve fázi transformace, která se vyznačuje i značnou měrou nepřehlednosti a nekompletnosti veřejně dostupných informací.

4.3. Webové odkazy vztahující se k tendrům v regionech a v partnerských zemích

Webová stránka regionální kanceláře FAO pro Evropu a Střední Asii (Budapešť):
www.fao.org/europe/en/

Webová stránka subregionální kanceláře FAO pro Střední Asii (Ankara):
www.fao.org/europe/central-asia/en/

Webová stránka United Nations Global Marketplace – centrální evidence dodavatelů pro organizace systému OSN:
www.ungm.org

5. Spolupráce s nekomerčními subjekty

Experti FAO spolupracují při realizaci svých projektů nejen se subjekty, podnikajícími na komerční bázi, ale i s neziskovými organizacemi – nevládní organizace, státní instituce, výzkumné ústavy, univerzity a další akademické instituce. Tyto subjekty většinou dodávají FAO expertní služby a odborné analýzy. V těchto případech není s daným subjektem uzavírána klasická komerční dodavatelská smlouva, ale tzv. „Letter of Agreement“, který funguje na jiných principech, než klasická smlouva s podnikatelskými subjekty. Předmětem dodávek jsou odborné služby, které nejsou nabízeny subjekty, fungujícími v rámci klasického tržního prostředí. „Letter of Agreement“ však nelze využít například v případě dodávek, realizovaných v rámci podnikatelských center, fungujících v některých případech na akademické půdě.

6. ČR a FAO

Gestorem problematiky zahraniční rozvojové spolupráce a spolupráce s mezinárodními organizacemi včetně FAO je Ministerstvo zahraničních věcí. Ministerstvo zemědělství se zapojuje po odborné stránce a je odborným gestorem vůči organizaci FAO. Vzhledem k tomu, že Česká republika nepředstavuje velkou ekonomiku ani agrární velmoc, předpokládá se její potenciál především ve znalostních a technologických kapacitách (dodávky know-how), které by měly být využity pro vzdělávání obyvatel rozvojových zemí, a v dodávkách specializovaných technologií a služeb.

ČR svou snahu směřuje k naplnění priorit teritoriálních, a proto se podle Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2010–17 a priorit českého exportu zemědělských a potravinářských komodit přednostně zaměřuje na prioritní země:

- region západního Balkánu,
- země Východního partnerství (Bělorusko, Ukrajina, Moldavsko, Gruzie, Arménie a Ázerbájdžán),
- postsovětské republiky ve Střední Asii,

kde může ČR uplatnit své transformační zkušenosti. Ve všech výše zmíněných prioritních zemích zahraniční rozvojové spolupráce ČR implementuje FAO rozvojové projekty v rámci programu technické spolupráce.

V současné době připravuje Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí Střednědobou strategii přístupu České republiky k Organizaci Spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO) 2016–2020, jejímž záměrem je zejména vymezení prioritních sektorů pro budoucí spolupráci s FAO. Strategie je k dispozici na webu MZe www.eagri.cz.

7. Doporučené segmenty nabídky zboží a služeb

Mezi příležitosti k uplatnění v rámci projektů FAO patří dodávky zboží a služeb pro projekty na pomezí zemědělství, ekologie, geologie a technologií úpravy vody, pro projekty v oblasti lesnictví, zalesňování, ekologické energetiky (lesní biomasa) a sladkovodního rybolovu a rybníkářství. České know-how se rovněž může vhodně uplatnit v rámci poradenství zaměřeného na přípravu vstupu partnerských zemí do EU nebo v oblasti zapojování místních farmářů a zpracovatelů potravin do globálních hodnotových řetězců a s ním spojeného posilování exportních kapacit. Dle neoficiálních informací FAO v roce 2015 nakupovalo pro své projekty v regionu Evropy, Kavkazu a Střední Asie, například veterinární přípravky a očkovací látky, hnojiva, zemědělské nářadí a techniku vhodnou pro rodinné farmy, skleníky, osiva a laboratorní zařízení. Obdobnou skladbu nákupů zboží a služeb lze očekávat i pro rok 2016.

8. Doporučené teritoriální priority

České subjekty mají největší šanci uspět v rámci výběrových řízení na dodávky zboží a služeb v zemích, kde ČR může poskytnout určitou specifickou přidanou hodnotu a je možné vhodně navázat na předchozí české bilaterální rozvojové nebo komerční projekty. Jedná se především o oblast západního Balkánu a o postsovětské země ve východní Evropě, na Kavkaze a ve Střední Asii. Kromě zkušeností z bilaterálních projektů mohou české subjekty ve vztahu k projektům FAO v uvedených teritoriích

nabídnout například zvláštní jazykové znalosti (především ruštinu), a dále znalost příslušného teritoria, jeho specifických pracovních podmínek a mentality. České subjekty mohou rovněž v uvedených geografických oblastech vhodně využít a předat české transformační zkušenosti z období po roce 1990 v oblasti zemědělství, lesnictví, rybolovu a potravinářského průmyslu.

9. Doporučený profil českých subjektů

České subjekty, které mají zájem o dodávky v rámci výběrových řízení FAO, musí být řádně registrovány, a to jak na výše uvedeném webu FAO, tak na centrálním webu organizací systému OSN pro registraci dodavatelů – United Nations Global Marketplace. Registraci provádí příslušná firma nebo instituce samostatně.

Formální registrace v elektronických databázích dodavatelů OSN a FAO však ještě neznamená, že příslušná česká firma nebo organizace bude skutečně pozvána k účasti v konkrétním výběrovém řízení. Pracovníci nákupního oddělení FAO (FAO Procurement Department) posílají výzvy k účasti v tendru jen silným dodavatelům, většinou s kvalitními předchozími referencemi, kteří mají dostatečné odborné know-how, zaměřené na příslušnou specializaci, a jsou tak schopni nabídnout specifickou přidanou hodnotu ve svém oboru. Pracovníci FAO obecně nemají zájem o spolupráci se subjekty, které nemohou předložit kvalitní předchozí reference z dodávek zboží a služeb (například pro potřeby OSN, Evropské unie některé jiné významné multilaterální organizace), nebo které nabízejí příliš obecně definovanou nabídku zboží a služeb. O vítězi ve výběrovém řízení FAO obvykle nerozhoduje jen nejnižší nabídnutá cena, ale souhrn faktorů, která zaručují nejlepší poměr „cena – kvalita“.

Přednost dostanou ty společnosti, které mohou kromě příznivé ceny nabídnout například manuály a komunikaci v ruštině, nebo v jiném regionálně významném jazyce, komplexní servisní služby a případně další poprodejní asistenci poskytovanou v příslušné partnerské zemi prostřednictvím místního zástupce nebo dceřiné společnosti. S vítězem výběrového řízení je následně uzavřena příslušná smlouva o realizaci dodávky („commercial contract“).

Pro vyhledávání příležitostí k účasti v tendrech je potřeba pravidelně sledovat uvedené webové odkazy a informace o budoucích tendrech spolupráce s FAO s jednotlivými zeměmi. V případě zájmu o konkrétní tendr by měly české subjekty požádat o podporu Stálého představitele ČR při FAO – Velvyslanectví ČR v Římě a Ministerstvo zemědělství ČR – Odbor zahraničně obchodní spolupráce. Tento postup dle dosavadních zkušeností poskytuje vyšší míru úspěšnosti než přímá komunikace českých subjektů se zástupci FAO.

10. Kontaktní údaje – Ústředí, Regionální a Subregionální kanceláře FAO

10.1. Zastoupení ČR při FAO

Stálý představitel ČR při FAO

PhDr. Ing. Jozef Špánik
Embassy of the Czech Republic
Permanent Representative to the UN Organizations
Via dei Gracchi, 322
00 192 Rome
Italy

Tel: +39 06 360 957 59

E-mail: Jozef_Spanik@mzv.cz

Web: www.mzv.cz/rome

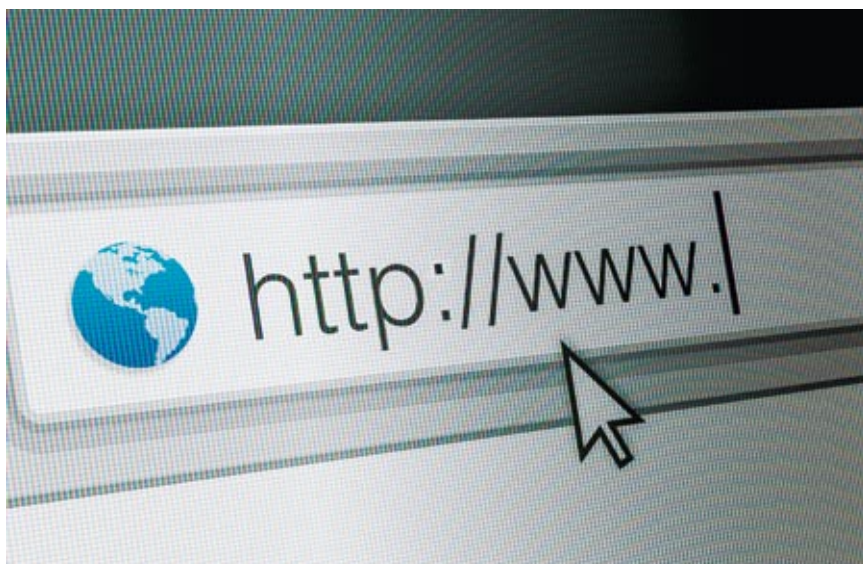
Ministerstvo zemědělství

Ing. Michal Kulík
Odbor zahraničně obchodní spolupráce
Těšnov 17
110 00 Praha

Tel: +420 221 812 002

E-mail: Michal.Kulik@mze.cz

Web: www.eagri.cz

10.2. Římské ústředí FAO

Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO)

Viale delle Terme di Caracalla

00 153 Rome

Italy

Tel: +39 06 57051

E-mail: FAO-HQ@fao.org

Web: www.fao.org

10.3. Subsaharská Afrika

Regionální kancelář

FAO Regional Office for Africa

FAO Regional Representative: Mr. Bukar Tijani

#2 Gamel Abdul Nasser Road

Accra

Ghana

P.O. Box GP 1628 Accra, Ghana

Tel: +233 (0) 302 610930

Fax: +233 (0) 302 668427

E-mail: fao-ro-africa@fao.org

Web: <http://www.fao.org/africa/regional-office/en/>

Subregionální kanceláře

FAO Subregional Office for Central Africa

Batterie IV

Libreville

Gabon

Tel: +241 04-86-35-86

Fax: +241-01-74-00-35

E-mail: FAO-SFC@fao.org

FAO Subregional Office for Eastern Africa

CMC road Near ILRI, Kebele 12/13 Bole Sub City, Gurd Shola

P.O. Box 5536 Addis Ababa

Ethiopia

Tel: +251 11 647 8888

Fax: +251 11 647 8800

E-mail: FAO-SFE@fao.org

FAO Subregional Office for Southern Africa

P.O. Box 3730 Harare

Tendeseka Office Park

Corner Samora Machel Avenue & Renfrew Road
Eastlea 3730, Harare
Zimbabwe

Tel: +263 4 253655

Fax: +263 4 700724

E-mail: FAO-SFS@fao.org

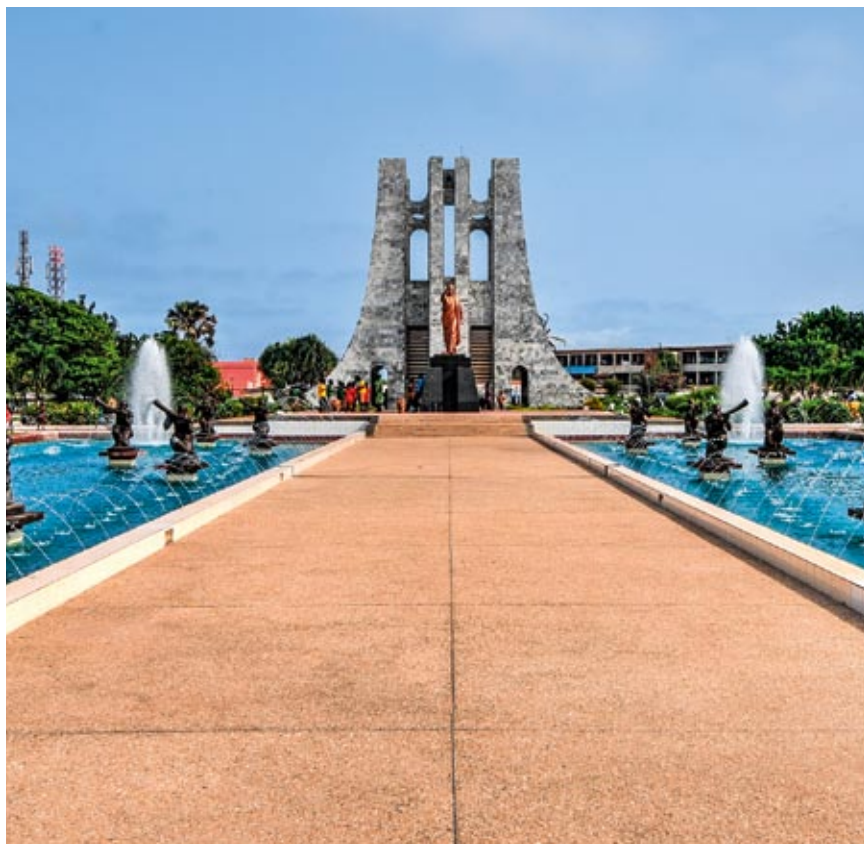
FAO West Africa Team

FAO Regional Office for Africa
#2 Gamel Abdul Nasser Road
P.O. Box GP 1628 Accra
Ghana

Tel: +233-30-2610930

Fax: +233-30-2668427

E-mail: FAO-RAF@fao.org

10.4. Asie a Tichomoří

Regionální kancelář

FAO Regional Office for Asia and the Pacific
FAO Regional Representative: Mrs Kundhavi Kadiresan
Maliwan Mansion
Phra Atit Road
Bangkok 10200
Thailand

Phone: (+66 2) 697 4000

Fax: (+66 2) 697 4445

E-mail: FAO-RAP@fao.org

Web: <http://www.fao.org/asiapacific/regional-office/en/>

Subregionální kancelář

FAO Subregional Office for the Pacific
UN Compound Lauofo Meti's Building Matautu-Uta,
Apia
Samoa
Mailing Address:
FAO Subregional Office for the Pacific Private Mail Bag
Apia, Samoa

Tel: +685 22127

Fax: +685 22126

E-mail: FAO-SRO-Pacific@fao.org

Web: <http://www.fao.org/asiapacific/pacific-islands/en/>

10.5. Evropa, Kavkaz a Střední Asie

Regionální kancelář

FAO Regional Office for Europe and Central Asia

FAO Regional Representative: Mr.Vladimir Rakhmanin

Benczúr u. 34

1068 Budapest

Hungary

Tel: +36 1 4612000

Fax: +36 1 3517029

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Web: <http://www.fao.org/europe/regional-office/en/>

Subregionální kancelář

FAO Subregional Office for Central Asia

Ivedik Cad. No. 55

06170 Yenimahalle Ankara

Turkey

Tel: +90-312-307 95 00

Fax: +90-312-327 17 05

E-mail: FAO-SEC@fao.org

Web: <http://www.fao.org/europe/central-asia/en/>

10.6. Latinská Amerika a Karibská oblast

Regionální kancelář

FAO Regional Office for Latin America and the Caribbean

FAO Regional Representative: Mr. Raúl Osvaldo Benítez

Av. Dag Hammarskjöld 3241

Vitacura, Santiago

Chile

Tel: (56 2) 2923 2100

Fax: (56 2) 2923 2101

E-mail: FAO-RLC@fao.org

Web: <http://www.fao.org/americas/oficina-regional/en/>

Subregionální kancelář

FAO Subregional Office for the Caribbean

2nd floor, United Nations House

Marine Gardens

Hastings

BB1 1000 Christ Church

Barbados

Mailing Address:

P.O. Box 631-C, Bridgetown

Tel: +1-246-4267110

Fax: +1-246-4276075

E-mail: FAO-SLC@fao.org

Web: <http://www.fao.org/americas/caribe/en/>

I0.7. Blízký Východ a Severní Afrika

Regionální kancelář

FAO Regional Office for the Near East and North Africa

FAO Regional Representative: Mr. Abdessalam Ould Ahmed

11 Al-Eslah Al-Zerai Street

Dokki

P.O. BOX 2223 Cairo

Egypt

Tel: (202) 3331 6000 to 3331 6007

Fax: (202) 3749 5981, (202) 3337 3419

E-mail: FAO-RNE@fao.org

Web: <http://www.fao.org/neareast/regional-office/en/>

Subregionální kanceláře

FAO Subregional Office for North Africa

FAO Representation

43 Rue Kheireddine Pacha

Belvédère

Tunis

Mailing Address:

PO BOX 300, 1082 Cité Mahrajène, Tunis

Tunis

Telephone: +216-71-906553

Fax: +216-71-901859

E-mail: FAO-SNEA@fao.org

Web: <http://www.fao.org/neareast/>

FAO Subregional Office for the Gulf Cooperation Council States and Yemen

FAO Representation

Building 4C/4 (3rd floor)

Street nr. 6

Abu Dhabi

Mailing Address:

P.O Box 62072 Abu Dhabi

Tel: +971-6586774

Fax: +971-6586733

E-mail: FAO-SNG@fao.org

II. Informace o partnerských zemích

II.1. BALKÁN

Albánie

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení na úrovni

FAO Representative

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Budapešti

Mr. Antonio Alonzi

FAO Representative to Albania residing in Hungary

FAO Regional Office for Europe and Central Asia

Benczúr u. 34

1068 Budapest

Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

FAO Representation in Albania

Blv.“Dëshmorët e Kombit“, Nr.2, kp.1001

Ministry of Agriculture, Rural development and Water Administration

Tirana

Tel.: +355 4 228355

E-mail: FAO-AL@fao.org

Web: www.bujqesia.gov.al

Projekty FAO v Albánii

Současné priority spolupráce Albánie s FAO jsou určeny dokumentem Country Programming Framework (CPF) pro léta 2015–2017, který klade důraz na následující klíčové oblasti:

- Ochrana a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů se zvláštním důrazem na rostlinné genetické zdroje.
- Prevence a management rizik spojených s přírodními katastrofami a adaptace zemědělství na klimatické změny s cílem posílit odolnost zemědělského sektoru.
- Podpora posílení postavení žen a genderové rovnosti v albánském zemědělství.

Albánie je rovněž zapojena do komplexního regionálního projektu FAO Adria Med, (délka trvání 16 let), zaměřeného na rozvoj trvale udržitelného rybolovu a mořské akvakultury v Jaderském moři. Do projektu jsou dále zapojeny následující země: Chorvatsko, Itálie, Černá Hora a Slovinsko.

Projekt zachování albánského genofonu

Na území Albánie se vyskytuje velké množství odrůd hospodářských rostlin a plodin. Zachování jejich genetického fondu a velkého množství odrůd je důležité pro další rozvoj albánského zemědělství, včetně účinné adaptace na klimatické změny. Hrozbami pro zachování albánského genofonu jsou například opouštění zemědělských farem, klimatické změny, odlesňování, znečišťování vodních zdrojů, eroze půdy a odlesňování. Cílem FAO je dosáhnout zastavení tohoto nepříznivého vývoje a vytvořit účinný systém monitorování a sběru informací o stavu genetického fondu. Součástí projektu je i školení místního personálu v obsluze sofistikovaných technologií a vybavení laboratoří. FAO rovněž klade velký důraz na zachování genetických zdrojů albánských zrnin a obilovin. Experti FAO se snaží o zachování původních albánských odrůd, které by mohly být ohroženy různými negativními vlivy na životní prostředí v zemi. V rámci projektu vznikla i genetická banka se semeny více než 500 albánských odrůd zemědělských i divoce rostoucích rostlin.

Doplňující informace

Ochrana lesních porostů

Albánie má na svém území rozsáhlé lesní porosty, které pokrývají více než jednu třetinu její rozlohy. V současné době jsou albánské lesy, zvláště porosty černé borovice, ohroženy škůdci (pine processionary moth). Toto onemocnění již poškodilo 75 % plochy porostů černých borovic. Experti FAO provedli v roce 2014 monitorování situace a v současné době připravují program pro další sledování stavu lesních porostů a opatření pro zastavení šíření škůdců biologicky šetrným způsobem, který by nenarušoval místní ekosystémy.

Příprava Albánie na vstup do EU

Albánské zemědělství, které má významný podíl na hospodářství země, v současné době čelí řadě výzev spojených s přípravou země na vstup do EU. Skoro polovina albánské populace žije ve venkovských oblastech, které ve srovnání s městskými oblastmi vykazují dvojnásobnou míru chudoby. Experti FAO poskytují albánskému Ministerstvu zemědělství poradenské služby zaměřené na inovace zemědělské techniky a infrastruktur a na posílení zapojení albánských farmářů do globálních hodnotových řetězců. Byly realizovány tři pilotní projekty, které místním farmářům umožnily zlepšit komoditní diverzifikaci a následně rovněž možnosti odbytu jejich produkce. FAO rovněž pomáhá albánskému Ministerstvu zemědělství v oblasti harmonizace legislativy, norem a strategií dalšího rozvoje zemědělství se standardy EU. V letech 2009 až 2014 experti FAO vypracovali rozsáhlou analýzu stavu albánského zemědělství a potravinářského průmyslu. Závěry analýzy byly využity pro mezisektorovou národní strategii rozvoje zemědělství a venkovských oblastí do roku 2020. Jsou dále využívány i pro dokumentaci sloužící jako podklady pro čerpání finančních prostředků z fondů EU.

Zahájení provozu zastoupení FAO v Albánii

Dne 10. prosince 2015 byl slavnostně zahájen provoz zastoupení FAO v Albánii. Jedná se o první zastoupení FAO na úrovni místní úřadovny vedené FAO Representative v zemích Balkánu. FAO je připraveno aktivně pomáhat reformám albánského zemědělství i rozvoje venkovských oblastí a přístupovému procesu Albánie k EU v oblasti harmonizace albánské legislativy a norem nezávadnosti potravin se standardy EU. Dalšími významnými oblastmi spolupráce FAO s Albánií je adaptace zemědělství na klimatické změny, zvyšování jeho odolnosti vůči přírodním katastrofám a vytvoření statistického systému zpracování a vyhodnocení dat z oblasti albánské zemědělské produkce a potravinářského průmyslu. Albánská strana rovněž ocenila pomoc FAO při vypracování strategie nazvané „Albania's Inter-Sectoral Strategy for Agriculture and Rural Development 2014–2020“ a požádala, aby se experti FAO i nadále podíleli na implementaci závěrů strategie.

Bosna a Hercegovina

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení na úrovni

FAO Representative

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Budapešti

Mr. Vladimir Rakhmanin

ADG/Regional Representative for Europe and Central Asia

FAO Regional Office for Europe and Central Asia

Benczúr u. 34

1068 Budapest

Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

Zatím nebylo otevřeno, je k dispozici pouze níže uvedená mailová adresa pro korespondenci ohledně projektů v Bosně a Hercegovině.

E-mail: FAO-BA@fao.org

Projekty FAO v Bosně a Hercegovině

Současné priority spolupráce Bosny a Hercegoviny s FAO jsou určeny dosud ze strany FAO oficiálně neschváleným dokumentem CPF pro léta 2015–2017, jehož ustanovení jsou již v praxi využívána. Návrh CPF klade důraz na následující klíčové oblasti:

- Podpora přístupového procesu Bosny a Hercegoviny do Evropské unie v oblasti zemědělství a potravinářského průmyslu, se zaměřením na harmonizaci legislativy a vypracování strategií rozvoje a na ochranu a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů.
- Zlepšení standardů kvality a nezávadnosti potravin ve všech fázích potravinových řetězců, se zvláštním zaměřením na posílení kapacit v oblasti inspekce, monitorování stavu a vybavení laboratoří i zařízení pro analýzu.
- Trvale udržitelné využívání a ochrana lesních porostů, včetně zpracování dřeva a jiných lesních produktů.
- Zvýšení konkurenceschopnosti rodinných farem a integrace rodinných farmářů do místních i globálních hodnotových řetězců, trvale udržitelný rozvoj venkovských oblastí včetně drobných farem.
- Prevence a management rizik, spojených s přírodními katastrofami a zlepšení schopnosti obnovy po kalamitách a katastrofách, s cílem posílit celkovou odolnost zemědělského sektoru.

Doplňující informace

Konsolidace – snížení nadměrné fragmentace polností

Zemědělství je jedním z hlavních odvětví ekonomiky Bosny a Hercegoviny. Pro další zvýšení jeho výkonnosti je nezbytné řešit problém nadměrné fragmentace zemědělské půdy, často rozdělené mezi příliš malé a nekonkurenceschopné farmy. Dalším problémem je dosud nedokončený proces privatizace. FAO se snaží přispět k řešení uvedených problémů dvoufázovým projektem, realizovaným v rámci programu technické spolupráce s cílem vypracovat národní strategii konsolidace zemědělské půdy.

Obnova zemědělství po záplavách

V květnu roku 2014 bylo území Bosny a Hercegoviny zasaženo ničivými záplavami a následnými sesuvy půdy, které významně zasáhly sektor zemědělství a potravinářského průmyslu. Dle odhadů FAO dosáhly škody celkové výše 250 mil. USD. FAO v současné době realizuje v Bosně a Hercegovině ve spolupráci s bilaterálními donory Rakouskem a Belgií program technické spolupráce, zaměřený na obnovu zemědělství, v jehož rámci obdrželo pomoc 7 500 drobných rodinných farem v nejvíce postižených oblastech země. V rámci tohoto programu jsou distribuována například osiva, zemědělské nářadí, veterinární očkovací látky a léčiva. Byly rovněž zahájeny programy prevence dalších přírodních katastrof.

Příprava Bosny a Hercegoviny na vstup do EU

Experti FAO v současné době realizují program zaměřený na přípravu zemědělství, potravinářského průmyslu a lesnictví Bosny a Hercegoviny na vstup do EU. V rámci tohoto programu již bylo vypracováno sedm analýz různých odvětví zemědělství a lesního hospodářství, pět z nich bylo zveřejněno. Bosna a Hercegovina zatím nemá statut kandidátské země EU, experti FAO se však snaží připravit pracovníky zdejší státní správy, aby byli schopni v blízké budoucnosti správně využívat možností, které jim poskytnou fondy předstupní pomoci EU.

Studie potenciálu rozvoje lesnictví a rybolovu

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii v roce 2015 uveřejnila dvě publikace, analyzující další trendy rozvoje lesnictví a rybolovu v Bosně a Hercegovině. Obě publikace navazují na pět předchozích studií uveřejněných v roce 2012, zaměřených na následující segmenty bosenského zemědělství a potravinářského průmyslu: ekonomická diverzifikace, obilnářství, ovocnářství, produkce a zpracování masa i mléka a vinařství. Cílem všech sedmi zmíněných studií vypracovaných FAO v rámci projektů financovaných EU, je přispět k efektivní reformě uvedených sektorů, k posílení exportního potenciálu země včetně vývozu do zemí EU a v delším časovém horizontu i k zahájení předvstupního dialogu o možném členství Bosny a Hercegoviny v EU.

FAO a spolupráce s ČR v Bosně a Hercegovině

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii počátkem září 2015 na svých webových stránkách zveřejnila informaci o úspěšném dokončení realizace projektu prevence a managementu rizik spojených s přírodními katastrofami v Bosně a Hercegovině, ve které oceňuje spolupráci s ČR a český dobrovolný finanční příspěvek. Projekt v Bosně a Hercegovině reagoval na ničivé záplavy v zemi z roku 2014 a byl realizován v souladu s principy OSN pro

odstraňování následků živelných katastrof. Závěrečná zpráva o realizaci projektu by dle vyjádření FAO měla sloužit i jako návod pro postup při jiných obdobných živelných pohromách.

Zemědělský diplomat ČR pro Balkán

Klíčovým partnerem českých subjektů pro uplatnění v rámci projektů FAO v Bosně a Hercegovině, Černé Hoře, Srbsku a Makedonii je zemědělský diplomat Velvyslanectví ČR v Bělehradě pan Mgr. Pavel Svoboda – kontaktní údaje viz Srbsko.

Černá Hora

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení

oficiálně není jmenován FAO Representative
FAO Regional Office for Europe and Central Asia
Benczúr u. 34
1068 Budapest
Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

Není k dispozici.

Projekty FAO v Černé Hoře

Současné priority spolupráce Černé Hory s FAO jsou určeny dokumentem CPF pro léta 2015–2019 (podepsán 20. dubna 2015), který klade důraz na následující klíčové oblasti:

- Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství Černé Hory a harmonizace národních strategií rozvoje zemědělství a venkova se standardy EU.
- Trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů včetně prevence a managementu rizik spojených s přírodními katastrofami a adaptace zemědělství na klimatické změny.

Další dosavadní oblasti spolupráce FAO – Černá Hora

- Podpora zapojení drobných farmářů do ekologicky šetrných postupů organického zemědělství.
- Regionální projekt rozvoje chovu ryb a akvakultury, kterého se účastní rovněž Turecko, Chorvatsko a Albánie.
- Regionální projekt ochrany zdraví ryb a dalších vodních živočichů určený pro země západního Balkánu.
- Harmonizace národních politik rozvoje zemědělství s normami a standardy EU – projekt určený pro země Jihovýchodní Evropy.
- Program pomoci farmám hospodařícím v odlehlých oblastech země – určeno pro Černou Horu a Kosovo.

Doplňující informace

Trvale udržitelné využívání lesů

Černá Hora má v rámci Evropy velmi vysoké pokrytí svého území lesními porosty – 59,9%. Jejich trvale udržitelné využívání má velký význam pro černoohorskou ekonomiku i ekologii. V letech 2013 a 2014 experti FAO realizovali v Černé Hoře projekt ve spolupráci s Lucemburskem. V jeho rámci bylo provedeno mapování lesního fondu Černé Hory a vypracována studie, která se komplexně zabývá plánováním produkce paliva na bázi dřeva a jeho ekologicky šetrným využitím pro energetiku Černé Hory. Na studii se rovněž podílelo černoohorské Ministerstvo zemědělství a lucemburská rozvojová agentura FODEMO. FAO se tímto způsobem snaží přispět k trvale udržitelnému hospodářskému využívání lesních zdrojů.

Projekt je nazván Woodfuel Integrated Supply and demand Overview Mapping for Montenegro – WISDOM a má za cíl mimo jiné přispět ke komplexnímu přístupu v této oblasti. Strategické plánování hospodářského využívání lesních porostů pro energetické účely se totiž v řadě zemí vyznačuje fragmentací a nedostatečnou koordinací mezi jednotlivými zainteresovanými institucemi státní správy.

Příprava Černé hory na vstup do EU

Experti FAO v současné době pomáhají Černé Hoře i s přípravou na vstup země do EU, a to především z hlediska harmonizace legislativy, norem a strategií dalšího rozvoje zemědělství se standardy EU. Prioritami spolupráce v této oblasti jsou harmonizace standardů fungování trhu potravin a zemědělských produktů a zvyšování

konkurenceschopnosti drobných farmářů, včetně opatření pro posilování jejich zapojení do hodnotových řetězců na místní i globální úrovni. Experti FAO se v rámci programu technické spolupráce v Černé Hoře podíleli i na vypracování Národní strategie pro rozvoj zemědělství a venkova na léta 2014–2020, která bude využita i jako podklad pro přístupová jednání s EU.

Program zvýšení konkurenceschopnosti masného průmyslu v Černé Hoře

Zástupci FAO a EBRD v dubnu 2015 oznámili zahájení dvouletého programu pro zvýšení konkurenceschopnosti masného průmyslu. Jeho hlavním cílem je zvýšení standardů kvality a nezávadnosti černohorských masných výrobků a umožnění zapojení místních producentů do globálních hodnotových řetězců a zlepšení exportního potenciálu země především na trhy v rámci regionu i EU. Zvláštní pozornost je v této souvislosti věnována tradičním místním výrobkům z masa, které mají do budoucna velký exportní potenciál i na trhy vyspělých zemí a ochraně geografického označení původu místních tradičních potravin.

Zemědělský diplomat ČR pro Balkán

Klíčovým partnerem českých subjektů pro uplatnění v rámci projektů FAO v Bosně a Hercegovině, Černé Hoře, Srbsku a Makedonii je zemědělský diplomat Velvyslanectví ČR v Bělehradě pan Mgr. Pavel Svoboda – kontaktní údaje viz Srbsko.

Kosovo

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení

oficiálně není jmenován FAO Representative
FAO Regional Office for Europe and Central Asia
Benczúr u. 34
1068 Budapest
Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

Mr. Alexander Nikolovski
Mother Teresa Street 35, Room 15 A

10 000 Pristina, Kosovo

Tel.: 381 38 245 425

E-mail: aleksandar.nikolovski@fao.org

Projekty FAO v Kosovu

Zatím nejsou k dispozici současné priority spolupráce Kosova s FAO ani nebyl finalizován dokument CPF. Dle dostupných informací je jeho podpis plánován na rok 2016.

Sektorovými prioritami práce FAO v Kosovu jsou podpora rodinných farem a rozvoj lesnictví, včetně zapojování drobných farmářů do místních a perspektivně i do globálních hodnotových řetězců. Byly realizovány i projekty na podporu farem v odlehlých oblastech země a na podporu mladých farmářů („Young Farmer Clubs“).

Doplňující informace

FAO a ochrana zdraví lesních porostů v Kosovu

FAO a Finsko v nedávné době realizovaly v Kosovu rozvojové projekty zaměřené na rozvoj lesního hospodářství a na ochranu zdraví lesních porostů, na které v roce 2015 navázala i osvětová televizní kampaň za ochranu lesů v zemi. Experti FAO se například podíleli na vypracování dokumentu „Policy and Strategy Paper on Forestry Sector Development for the period 2010–2020“ a na následné implementaci jeho doporučení. V říjnu roku 2014 byla za finského přispění uvedena do provozu lesnická laboratoř působící v rámci Lesního institutu Kosova (Kosovo Forestry Institute). V roce 2015 uveřejnila regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii šest studií zaměřených na fytosanitární oblast a na preventivní opatření proti lesním škůdcům. Jejich závěry jsou aplikovatelné nejen pro Kosovo, ale i pro ostatní země západního Balkánu.

Studie využití lesní biomasy v Kosovu

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v říjnu 2015 studii o využití lesní biomasy v Kosovu – plným názvem „Wood Biomass Sector in Kosovo“. Publikace je dalším příspěvkem FAO k realizaci projektů WISDOM (Woodfuel Integrated Supply/ Demand Overview Mapping), zaměřených na účinnější a zároveň ekologicky šetrné a trvale udržitelné využívání dřeva a lesní biomasy v energetice zemí západního Balkánu.

Realizace studie byla mimo jiné umožněna díky dobrovolnému finančnímu příspěvku Finska, na jejím vypracování se podíleli experti FAO a orgánů státní správy Kosova. Kromě ekonomických, tržních, sociálních a obecných ekologických aspektů klade studie důraz rovněž na využití biomasy v rámci adaptace lesnictví a lesního hospodářství na klimatické změny.

Makedonie

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení

oficiálně není jmenován FAO Representative
FAO Regional Office for Europe and Central Asia
Benczúr u. 34
1068 Budapest
Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

Mrs. Lidija Chadikovska
národní korespondent – Ministerstvo zemědělství Makedonie
adresa neuvedena
E-mail: FAO-MK@fao.org

Projekty FAO v Makedonii

Priority projektů FAO v zemi jsou určeny zatím neaktualizovaným dokumentem CPF FAO – Makedonie pro léta 2013–2015.

Dosavadní oblasti spolupráce FAO s Makedonií:

- rozvoj vinařství
- registrace vlastnictví a trvale udržitelné využívání zemědělské půdy
- likvidace ekologických zátěží v oblasti prošliých pesticidů
- adaptace zemědělství na klimatické změny
- harmonizace zemědělské i potravinářské legislativy a norem Makedonie se standardy EU.

Současné priority spolupráce FAO s Makedonií dle CPF pro léta 2013–2015:

- Rozvoj venkovských oblastí a jejich příprava na přístupový proces k EU. V rámci tohoto prioritního segmentu byly realizovány projekty zaměřené na registraci a digitální shromažďování informací o zemědělské půdě, a to i pro účel její ochrany před erozí, asistence při vypracování Národní strategie rozvoje zemědělství a venkovských oblastí Makedonie na léta 2014–2020 a operačního plánu rozvoje zemědělství na léta 2014–2020, zlepšení metod hospodaření se zemědělskou půdou a opatření pro zvýšení

- odolnosti makedonského zemědělství vůči negativním klimatickým změnám a živelným katastrofám (především sucho a záplavy).
- Zvýšení konkurenceschopnosti makedonského zemědělství, například cestou podpory ekologicky šetrných metod využívání zemědělské půdy (organické zemědělství) a odborných školení farmářů i podnikatelských sdružení.
 - Podpora trvale udržitelného využívání lesních zdrojů včetně zpracování lesní biomasy pro využití v energetice a adaptace lesních porostů na klimatické změny.
 - Podpora modernizace fytosanitárních opatření a zvýšení úrovně biologické bezpečnosti včetně obnovy vybavení státní fytosanitární laboratoře.

Projekt konsolidace – snížení nadměrné fragmentace polností

Zemědělství je jedním z hlavních odvětví ekonomiky Makedonie. Pro další zvýšení jeho výkonnosti je nezbytné, obdobně jako v Bosně a Hercegovině, řešit problém nadměrné fragmentace zemědělské půdy, často rozdělené mezi příliš malé a nekonkurenceschopné farmy o rozloze do 1,6 hektaru. FAO se snaží přispět k řešení uvedených problémů projektem realizovaným v zemi od prosince 2014 ve formě expertní pomoci MZe Makedonie.

Doplňující informace

Informační systém dat zemědělské půdy – MASIS

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v listopadu 2015 zprávu o zahájení provozu informačního systému MASIS (Macedonian Soil Information System). Experti FAO se do realizace tohoto projektu zapojili v rámci iniciativy pro ochranu zemědělské půdy „Global Soil Partnership“. MASIS mimo jiné využívá digitalizovaná data

zahrnující výsledky dlouholetého monitorování stavu zemědělské půdy v Makedonii. Jedním z nejvýznamnějších problémů v oblasti trvale udržitelného rozvoje makedonského zemědělství je postupující eroze zemědělské půdy a další negativní dopady klimatických změn. Informační systém MASIS bude sloužit jako významný zdroj relevantních a vysoce přesných údajů pro přípravu opatření a strategií pro podporu rozvoje zemědělského sektoru Makedonie.

Zemědělský diplomat ČR pro Balkán

Klíčovým partnerem českých subjektů pro uplatnění v rámci projektů FAO v Bosně a Hercegovině, Černé Hoře, Srbsku a Makedonii je zemědělský diplomat Velvyslanectví ČR v Bělehradě pan Mgr. Pavel Svoboda – kontaktní údaje viz Srbsko.

Srbsko

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení na úrovni FAO Representative

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Budapešti

Mr. Vladimir Rakhmanin

ADG/Regional Representative for Europe and Central Asia

FAO Regional Office for Europe and Central Asia

Benczúr u. 34

1068 Budapest

Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

a) FAO Coordination Office in Belgrad

Internacionalnih brigada 69

11 000 Beograd

Tel.: +381 11 204 0400

b) národní korespondent

Nemanjina street 22-26

11 000 Beograd

Tel: +381-113611880

E-mail: FAO-RS@fao.org

Web: <http://www.minpolj.gov.rs>

Projekty FAO v Srbsku

V současné době (stav roku 2016) probíhají jednání mezi zástupci Srbska a FAO ohledně příštích priorit spolupráce následně určených dokumentem CPF. Jeho podpis by se měl

uskutečnit během roku 2016. Jednou z priorit nového CPF bude podpora přístupového procesu Srbska do EU v oblasti zemědělství a potravinářského průmyslu. Dosavadní realizované projekty FAO v Srbsku:

- Podpora projektů EBRD v oblasti snižování transakčních nákladů ve vztahu k odbytu zemědělské produkce, vzniku transparentně fungujících tržních mechanismů a dokončení evidence vlastnictví zemědělské půdy.
- Podpora vytvoření systému financování zemědělců v období před sklizní a rozvoje veřejných skladovacích kapacit zrnin – první fáze realizována v letech 2011 až 2012, druhá fáze projektu byla zahájena v roce 2013.
- Zvyšování kvality a potravinové nezávadnosti produkce mléka a masa v zemi (zahájeno v roce 2014).

Doplňující informace

Obnova zemědělství po záplavách

V květnu roku 2014 bylo území Srbska zasaženo ničivými záplavami a následnými sesuvy půdy, které významně zasáhly sektor zemědělství a potravinářského průmyslu. FAO realizovalo v letech 2014, 2015 a počátkem roku 2016 v Srbsku program technické spolupráce zaměřený na obnovu zemědělství, díky kterému obdrželo pomoc 34 000 drobných rodinných farem v nejvíce postižených oblastech země (střední a západní Srbsko). V rámci tohoto programu byla distribuována například osiva, sazenice ovocných stromků, zemědělské nářadí a veterinární očkovací látky a léčiva. Velká pozornost byla věnována rovněž vybudování nových skleníků a zavlažovacích systémů i obnově živočišné produkce (chov dobytka a včel). Program byl součástí širšího souboru opatření na obnovu po záplavách v Srbsku, na který EU poskytla celkem 30 mil. EUR vyčleněných v rámci finančního nástroje předstupní pomoci, určeného pro přípravu ekonomiky kandidátských zemí pro vstup do EU. Následně byly v Srbsku rovněž zahájeny programy prevence dalších přírodních katastrof.

Podpora ochrany geografického označení původu plodin v Srbsku

Experti FAO zahájili v roce 2014 v Srbsku ve spolupráci s EBRD a s Lucemburskem projekt ochrany zeměpisného označení původu srbských produktů, který má za cíl přispět k rozvoji srbského zemědělského a potravinářského exportu. V rámci dvouletého projektu, který využívá předchozí zkušenosti FAO a EBRD z Chorvatska, Makedonie a Gruzie, bude například zavedena ochrana označení „oblačinské višně“ (oblačinska višnja). Ochrana zeměpisného označení původu místních zemědělských produktů výrazně zlepší možnosti zapojení srbských malých a středních farmářů do globálních hodnotových řetězců. Do projektu je zapojen nejvýznamnější výrobce džusů v oblasti západního Balkánu (společnost Nectar).

Podpora rozvoje ekologického zemědělství

Zástupci FAO v Srbsku v nedávné minulosti realizovali, za finančního přispění Maďarska programy na podporu alternativních, ekologicky šetrných postupů využívání zemědělské půdy v souladu s principy ekologického zemědělství. Na srbské straně se do této iniciativy zapojilo například oborové sdružení Serbia Organica.

Ochrana lesních porostů

Jednou z dosavadních priorit projektů FAO v Srbsku je i ochrana a trvale udržitelné využívání lesních porostů pro hospodářské účely a podpora zachování lesních ekosystémů. Regionální kancelář FAO pro země Evropy a Střední Asie oznámila v dubnu 2016 zahájení nového dvouletého programu trvale udržitelného rozvoje lesů v Srbsku. Na realizaci projektu byly poskytnuty finanční prostředky z rozpočtu GEF (Global Environment Facility) ve výši 3,2 mil. USD. V rámci projektu bude poskytnuta srbské straně pomoc při vypracování nové strategie rozvoje lesního hospodářství, kladoucí důraz na jeho trvale udržitelný charakter a dále pomoc při novelizaci lesnické legislativy.

Zemědělský diplomat ČR pro Balkán

Klíčovým partnerem českých subjektů pro uplatnění v rámci projektů FAO v Bosně a Hercegovině, Černé Hoře, Srbsku a Makedonii je zemědělský diplomat Velvyslanectví ČR v Bělehradě pan Mgr. Pavel Svoboda – kontaktní údaje:

Mgr. Pavel Svoboda
Czech Embassy Belgrade
Economic Section – Agriculture
Bulevar Kralja Aleksandra 22
125108 Beograd
Republic of Serbia

tel: +381-11-3336 225
GSM: +381-63-388 931
E-mail: pavel_svoboda1@mzv.cz

11.2. VÝCHODNÍ EVROPA

Bělorusko

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení na úrovni FAO Representative

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Budapešti

Mr. Vladimir Rakhmanin

ADG/Regional Representative for Europe and Central Asia

FAO Regional Office for Europe and Central Asia

Benczúr u. 34

1068 Budapest

Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

Iryna Kazakevich

národní korespondent

E-mail: FAO-BY@fao.org

Web: www.refor.by/en

Projekty FAO v Bělorusku

Experti FAO realizovali v Bělorusku od roku 2005 (vstup Běloruska do FAO) až do současné doby řadu projektů, zaměřených na rozvoj zemědělství a na podporu zapojení Běloruska do mezinárodního zemědělského obchodu. Hlavními prioritami práce FAO v Bělorusku jsou zastavení a prevence šíření afrického prasečího moru, likvidace ekologických zátěží, způsobených prošlými pesticidy, harmonizace standardů kvality a nezávadnosti potravin s normami EU, projekty adaptace zemědělství na klimatické změny a školení běloruských zemědělských odborníků. V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Běloruskem CPF pro léta 2014–2016, který stanovuje 2 hlavní priority:

- Ochrana a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů a jejich adaptace na klimatické změny. V rámci tohoto bodu jsou realizovány projekty, zaměřené na trvale udržitelné využívání zemědělské půdy, lesů i vodních zdrojů, na monitorování a prevenci onemocnění a škůdců hospodářských rostlin i zvířat a na zvyšování odolnosti zemědělství vůči cenovým výkyvům i klimatickým změnám.
- Podpora efektivních zemědělských politik v oblasti trhu i exportu a účinnější zapojování producentů do místních i globálních hodnotových řetězců.

Doplňující informace

Program prevence šíření afrického prasečího moru

Bělorusko je jednou ze zemí východoevropského regionu, ve které byl od roku 2007 zaznamenán výskyt afrického prasečího moru. Program FAO zaměřený na boj proti tomuto onemocnění hospodářských zvířat byl v Bělorusku zahájen v roce 2013, pro jeho realizaci byly vyčleněny finanční prostředky ve výši 420 000 USD. Experti FAO provádějí školení běloruských odborníků v oblasti detekce a monitorování výskytu prasečího moru i jiných veterinárních onemocnění a následně i v oblasti realizace opatření proti jejich dalšímu šíření. Důležitou součástí projektu byla i harmonizace běloruské legislativy a norem v oblasti veterinární bezpečnosti s mezinárodními standardy.

Likvidace prošlých pesticidů

Bělorusko je jednou z klíčových zemí pro realizaci víceletého projektu FAO na likvidaci prošlých pesticidů nazvaného „Improved Pesticide and Chemicals Management in the former Soviet Union“. Projekt je realizován na území 12 států východní Evropy, Kavkazu a Střední Asie. Jeho celkový finanční objem činí 7 mil. EUR, z toho 6 mil. bude poskytnuto z rozpočtu EU. V listopadu 2015 byla uveřejněna zpráva FAO nazvaná „The Road Map to sustainable Elimination of hazardous waste“, mapující další priority projektu.

Podpora pěstování řepky v oblastech postižených katastrofou v Černobyli

FAO připravuje v Bělorusku inovativní projekt zaměřený na podporu pěstování řepky pro výrobu biopaliv v oblastech, které byly dlouhodobě postiženy havárií jaderné elektrárny v Černobyli v roce 1986. Tento projekt má za cíl pomoc místním farmářům i zvyšování diverzity běloruské energetiky.

Projekty v oblasti ochrany lesů

V oblasti ochrany lesů se experti FAO v Bělorusku zaměřují například na spolupráci v oblasti prevence lesních požárů, budování lesních školek, obnovy porostů na vytěžených plochách lesů a na pomoc při vypracovávání nové legislativy, upravující trvale udržitelné hospodaření s lesními zdroji.

Zvyšování standardů nezávadnosti potravin

Významnou oblastí současné spolupráce mezi FAO a Běloruskem je zvyšování standardů zdravotní nezávadnosti potravin, bezpečnost potravinových řetězců a biozemědělství. Program je zaměřen například na ekologicky šetrné využívání hnojiv a pesticidů a na zlepšování fytosanitárních norem, včetně opatření pro dosažení mezinárodních standardů, potřebných pro posílení běloruského exportu zemědělských produktů a potravin.

Moldavsko

Zastoupení FAO v zemi

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Budapešti

Mr. Antonio Alonzi

FAO Representative residing in Hungary

Ministry of Agriculture

Off. 610, 162 Bld. Stefan Cel Mare

MD-2004 Kishinev (Chisinau)

Republic of Moldova

E-mail: FAO-MD@fao.org

Projekty FAO v Moldavsku

Dosavadní spolupráce FAO s Moldavskem v široké míře reflektuje skutečnost, že hlavními pilíři moldavské ekonomiky jsou zemědělství a potravinářský průmysl. Současné priority spolupráce FAO s Moldavskem vycházejí z národní strategie rozvoje moldavského zemědělství pro léta 2012–2020, jsou určeny zatím neaktualizovaným programovým dokumentem spolupráce FAO s Běloruskem CPF pro léta 2014–2015, který stanovuje 4 hlavní priority:

- Harmonizace politik rozvoje a venkovských oblastí Moldavska s legislativou, normami a standardy EU. Tento segment spolupráce je zaměřen například na posilování kapacit a odborná školení státních institucí na národní a regionální úrovni v oblasti podpory zapojení do mezinárodního obchodu, systému sanitární a fytosanitární kontroly, hygieny a nezávadnosti potravin a zpracování zemědělských produktů.
- Ochrana a trvale udržitelný rozvoj přírodních i rostlinných genetických zdrojů a zemědělské půdy.
- Adaptace moldavského zemědělství na klimatické změny a zvyšování jeho odolnosti vůči negativním dopadům extrémních klimatických výkyvů. Tento segment spolupráce zahrnuje například zvýšení variability vysazovaných zemědělských plodin a osiva, inovativní zemědělské postupy a využívání pastvin a rozvoj zavlažovacích systémů.

- Posílení trvale udržitelného charakteru moldavského zemědělství. Tato oblast spolupráce je zaměřena především na ochranu proti zemědělským škůdcům, likvidaci prošlých pesticidů a na podporu zlepšení nezávadnosti potravin.

Doplňující informace

Likvidace prošlých pesticidů

Moldavsko je jednou z klíčových zemí pro realizaci víceletého projektu FAO nazvaného „Improved Pesticide and Chemicals Management in the former Soviet Union“. Projekt je realizován na území 12 států východní Evropy, Kavkazu a Střední Asie. Jeho celkový finanční objem činí 7 mil. EUR, z toho 6 mil. bude poskytnuto z rozpočtu EU. V listopadu 2015 byla uveřejněna zpráva FAO nazvaná „The Road Map to sustainable Elimination of hazardous waste“, mapující další priority projektu. Z hlediska ČR je potěšující, že realizátorem jednoho z těchto projektů, zaměřeného na likvidaci prošlých pesticidů, se na základě vítězství ve výběrovém řízení FAO stala počátkem roku 2015 česká společnost Dekonta a.s., která v Moldavsku předtím realizovala i obdobný projekt financovaný ze zdrojů bilaterální rozvojové spolupráce ČR.

Projekt registrace zemědělských farem

V červenci 2015 regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila informaci o dokončení rozvojového projektu v Moldavsku, v jehož rámci byla provedena vůbec první kompletní registrace zemědělských farem v zemi. Rumunsko poskytlo pro tento projekt finanční a technickou pomoc. Moldavské Ministerstvo zemědělství dosud registrovalo údaje o zemědělské půdě a jejím využití pouze pro farmy o rozloze 10 hektarů a více, chyběly údaje o malých rodinných farmách.

Rozvoj moldavského vodního hospodářství

V červnu 2015 byl zahájen v Moldavsku společný projekt FAO a Maďarska, zaměřený na zlepšení zavlažovacích infrastruktur v zemědělství. Cílem projektu je zlepšit celkovou odolnost moldavského zemědělství a prioritně drobných farmářů proti negativním klimatickým změnám, způsobujícím suchu.

Program boje proti zemědělským škůdcům v Moldavsku

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii zveřejnila v květnu 2015 informaci o zahájení realizace projektu v rámci programu „Integrated Pest Management – IPM“. V jeho rámci budou například realizována školení farmářů i zemědělských expertů zaměřená na prevenci, na ekologicky šetrné postupy využívání zemědělské půdy, na snižování použití pesticidů na nezbytně nutnou míru a na ochranu zemědělských ekosystémů. Tento program opět potvrzuje nový trend FAO, uplatňovaný v posledních letech ve východní Evropě a ve Střední Asii – aplikace tzv. „konzervačního zemědělství“ – ekologicky šetrné alternativní metody využívání zemědělské půdy.

Projekt zlepšení potravinového zabezpečení v Moldavsku

Experti FAO zahájili v roce 2014 v Moldavsku projekt zlepšení bezpečnosti potravin, do kterého je zapojeno i moldavské Ministerstvo zemědělství a potravinářského průmyslu a nově založená národní agentura pro bezpečnost potravin. Projekt byl realizován do konce

roku 2015, vyžádal si náklady v celkové výši 400 000 USD. FAO poskytlo školení a asistenci státním zaměstnancům s cílem zlepšení moldavské legislativy a standardů v oblasti ochrany zdraví spotřebitelů tak, aby bylo dosaženo jejich souladu s mezinárodními normami. Moldavská strana si od úspěšné realizace projektu FAO slibuje především posílení svého exportu zemědělských produktů a potravinářských výrobků na trhy EU.

Další prioritní oblasti rozvoje moldavského zemědělství

Komentáře FAO při příležitosti podpisu programového dokumentu s Moldavskem rovněž uváděly, že hlavními prioritami zemědělského rozvoje země je zvýšení produktivity, zlepšení konkurenceschopnosti, přístupu drobných zemědělců na trhy a rozvoj infrastruktur ve venkovských oblastech. FAO by dále mělo pomáhat Moldavsku posílit atraktivnost jeho zemědělského a potravinářského sektoru pro zahraniční investory. Zde FAO považuje za prioritní oblasti dalšího rozvoje zemědělství například zastavení degradace zemědělské půdy, oslabené nadměrnou exploatací a příliš vysokou spotřebou chemických hnojiv. Dále je potřebné zaměřit pozornost na celkovou modernizaci zavlažovacích systémů a dopravních i energetických infrastruktur, nezbytných pro rozvoj venkovských oblastí. Prioritními jsou rovněž programy podpory zapojení drobných zemědělců do globálních hodnotových řetězců a projekty na podporu obchodu sektorově zaměřené na zemědělství a zpracovatelský průmysl.

Ukrajina

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení

FAO Regional Office for Europe and Central Asia

Benczúr u. 34

1068 Budapest

Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

Zatím nebylo zřízeno, ukrajinská strana zahájila v roce 2015 s FAO jednání ohledně jmenování národního korespondenta FAO pro Ukrajinu.

Projekty FAO na Ukrajině

Experti FAO (ve spolupráci s EBRD) realizovali na Ukrajině od roku 2007 programy spolupráce a vypracovali odborné sektorové studie, zaměřené na následující oblasti:

- Sektorové studie analyzující obchod zemědělskými produkty, se zvláštním zaměřením na segmenty slunečnicových semen, obilnin, cukru, masného a mléčného průmyslu.
- Rozvoj dialogu mezi soukromým a veřejným sektorem.
- Odborné poradenství a podpora rozvoje kapacit.
- Vytvoření finančních nástrojů pro podporu zemědělců v období před sklizní.
- Modernizace registrace zemědělské půdy a katastrálního systému.

V současné době (stav roku 2016) je dle dostupných informací připravován programový dokument spolupráce FAO s Ukrajinou CPF, který by měl stanovit 3 hlavní priority:

- Ochrana a trvale udržitelné využívání přírodních a zemědělských zdrojů.
- Příprava politik a strategií rozvoje zemědělství a venkovských oblastí Ukrajiny se zvláštním důrazem na harmonizaci legislativy a norem se standardy EU.
- Podpora efektivních zemědělských politik v oblasti trhu i exportu a účinnější zapojování producentů do místních i globálních hodnotových řetězců.

Doplňující informace

Modernizace ukrajinského mléčného průmyslu a navyšování exportních kapacit

Experti FAO dlouhodobě monitorují nové trendy produkce mléka na Ukrajině a podporují modernizaci ukrajinského mléčného průmyslu. Například v říjnu 2014 regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila informaci o vývoji produkce a zpracování mléka na Ukrajině. I přes složitou politickou a bezpečnostní situaci ukrajinský mléčný průmysl zaznamenává od roku 2008 stálý vzestup objemu i kvality své produkce. Ukrajina dosud vyvážela mléčné výrobky převážně na ruský trh, v současné době usiluje o urychlenou teritoriální diverzifikaci svého exportu. Za tímto účelem vznikla v roce 2014 pracovní skupina FAO a EBRD, ve které působí zástupci tří největších ukrajinských oborových sdružení

producentů mléka a experti Ministerstva zemědělství Ukrajiny, a která pomáhá v jednáních s předními světovými producenty a zpracovateli mléka. V říjnu 2015 byla uveřejněna zpráva o úspěšném ukončení přípravných ukrajinsko – čínských jednání a inspekci, které umožní zahájit export na čínský trh. Ukrajina rovněž urychleně provádí úpravy norem a legislativy s cílem zajistit vyšší kompatibilitu své produkce s mezinárodními standardy a posílit export mléčných výrobků na světové trhy. Ukrajinský export mléka by měl nově směřovat především na trhy EU a do zemí Středního Východu a Asie. Do roku 2019 by se dle odhadů FAO měla roční ukrajinská produkce kvalitního mléka zvýšit o 1,2 milionu tun oproti stavu v roce 2014.

Zavádění inovativních metod financování farmářů na Ukrajině

V červnu 2015 experti FAO zahájili v ukrajinském regionu Poltava program, zaměřený na zlepšení dostupnosti finančních prostředků pro místní farmáře v období před sklizní. Tohoto pilotního projektu se kromě FAO a EBRD účastní rovněž ukrajinské Ministerstvo zemědělství, další rozvojové instituce a soukromé podnikatelské subjekty. V rámci programu obdrží místní farmáři a rybáři finanční poukázky, za jejichž uhrazení po sklizni nebo rybářské sezóně ručí budoucími dodávkami zemědělských produktů nebo ryb. Ručiteli jsou bankovní instituce, distribuční řetězce a zpracovatelé zemědělských produktů. Tímto způsobem získávají drobní farmáři a rybáři potřebné finanční prostředky v období před sklizní, nebo před zahájením sezóny rybolovu, které je pro ně jinak z finančního hlediska značně problematické.

Program prevence a opatření proti šíření afrického prasečího moru

Ukrajina je jednou ze zemí východoevropského regionu, ve kterých byl v nedávné době zaznamenán výskyt afrického prasečího moru. Obdobně jako například v Bělorusku, experti FAO provádějí na Ukrajině školení odborníků v oblasti detekce a monitorování výskytu prasečího moru i jiných veterinárních onemocnění a následně i v oblasti realizace opatření proti jejich dalšímu šíření. Například v říjnu 2014 proběhlo v Kyjevě školení zaměřené na včasné diagnostikování prasečí chřipky při využití postupů molekulární genetiky. Školení bylo realizováno FAO ve spolupráci s ukrajinským Státním veterinárním ústavem, zúčastnili se jej veterináři a výzkumníci z několika ukrajinských regionů.

Projekty zapojení rodinných farem do globálních hodnotových řetězců

V rámci podnikatelských aktivit na Ukrajině se firma Danone ve spolupráci s FAO snaží zapojit do své sítě dodavatelů mléka rodinné farmy. Za tímto účelem bylo v roce 2010 založeno družstvo vlastníků farem, které dodává svou produkci do sítě ukrajinské pobočky Danone. Družstvo nabízí svým členům řadu nezanedbatelných komparativních výhod, které jim umožňují udržet se na trhu i v konkurenci velkostatků. Dlouhodobou spoluprací s Danone mohli členové družstva významně modernizovat svou výrobu a skladování v souladu se standardy EU. Projekt má řadu pozitivních dopadů v sociální oblasti. Obdobné projekty zapojení ukrajinských farmářů do globálních hodnotových řetězců, realizované za podpory FAO na bázi „Public Private Partnership“ jsou zaměřeny například na pěstitele jahod.

Obnova zemědělství ve východních regionech postižených bojovými operacemi

V srpnu 2015 pracovníci FAO distribuovali 7 tisíc kuřat (věk tři týdny) 350 rodinným farmářům v regionech Doněck a Luhansk. Tato kuřata mohla být využita pro chov na maso (jateční váhu dosáhnou za 3 měsíce) i jako nosnice vajec. Každá z farmářských rodin dostala rovněž 200 kg krmiva pro drůbež. FAO se tímto způsobem snaží přispět k zachování a obnově alespoň základního chodu zemědělství v ukrajinských oblastech poblíž bojové zóny. Mnoho tamějších farmářů muselo předčasně porazit svá hospodářská zvířata z důvodu nedostatku krmiva. Tento projekt FAO je dalším příkladem aktuálního inovativního trendu rozvojové spolupráce, bezprostředně navazující na humanitární pomoc i posilování dělby práce mezi agenturami OSN se sídlem v Římě.

V prosinci 2015 regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila zprávu o aktuální situaci 230 000 farmářských rodin, žijících a hospodařících ve východoukrajinských regionech Doněck a Luhansk. Zpráva je široce prakticky využitelná například z hlediska doporučení ohledně složení pomoci distribuované místním farmářům za účelem udržení alespoň základního chodu jejich farem – především osiva, hnojiva, zemědělské nářadí pro produkci zrnin, krmivo a další dodávky pro zachování chovu hospodářských zvířat.

V dubnu 2016 byla uveřejněna informace o zahájení realizace společného projektu FAO s Kanadou, zaměřeného na obnovu zemědělství východních regionů Ukrajiny. Kanada pro tyto účely poskytne finanční prostředky ve výši 3 mil. kanadských dolarů. V rámci projektu bude distribuována pomoc 14 000 rodinám drobných farmářů ve formě hnojiv, semen (zelenina a brambory) a živých zvířat (kuřata a králíci).

Priority rozvoje pěstování obilnin na Ukrajině

FAO ve spolupráci s EBRD monitoruje informace o sklizni obilnin na Ukrajině a o dalších prioritách rozvoje tohoto klíčového segmentu ukrajinského zemědělství. Ukrajina proto musí přijmout účinná opatření pro podporu přílivu soukromých investic do zemědělství. Za priority v této oblasti byly v roce 2014 označeny zjednodušení regulatorního rámce podnikání v zemědělství, stabilizace podnikatelského prostředí, zlepšení úrovně odborného zemědělského školství a modernizace infrastruktur a dopravních sítí.

Národní strategie rozvoje lesního hospodářství

Experti FAO se na Ukrajině zapojili i do přípravy národní strategie rozvoje lesního hospodářství, následně se budou podílet i na její implementaci. Projekt klade důraz především na posílení trvale udržitelného charakteru lesnictví, a to i v souvislosti se zapojením soukromých subjektů. Zvláštní pozornost je věnována například novelizaci ukrajinské lesnické legislativy, včetně odstraňování legislativních mezer nebo navzájem rozporných ustanovení. Prioritou je rovněž lepší vymezení kompetencí relevantních orgánů ukrajinské státní správy. Experti FAO se dále zaměřují i na pokračování transformace lesního hospodářství země, včetně opatření proti nelegální těžbě dřeva. Cílem FAO v této souvislosti je účinně přispět k celkové koncepci rozvoje ukrajinského lesnictví. Experti FAO takto reagují na nové trendy ukrajinského lesního hospodářství, související například se vznikem komunálních a obecních lesnických společností.

Projekt FAO a Norska – rozvoj zemědělství a venkovských oblastí

V lednu 2016 byla zahájena nová fáze společného projektu FAO s Norskem, realizovaném na Ukrajině. Ukrajinské Ministerstvo zemědělství věnovalo značnou pozornost přípravě nové strategie rozvoje zemědělství a venkovských oblastí Ukrajiny. Norsko poskytlo ukrajinské vládě finanční příspěvek ve výši 362 000 USD na realizaci některých opatření strategie: aktualizace příslušné legislativy, studie proveditelnosti trvale udržitelného rozvoje lesnictví a rybolovu a organizace odborných školení. Projekt má rovněž za cíl napomoci zvýšení konkurenceschopnosti ukrajinských lesních podniků. Realizace uvedených opatření je plánována v průběhu roku 2016.

11.3. KAVKAZ

Arménie

Zastoupení FAO v zemi

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Budapešti

Mr. Antonio Alonzi
FAO Representative in Armenia
FAO Representation
Governmental building No. 3
First floor, Room 124
Yerevan
Armenia

Tel.: +374 10 525 453

E-mail: FAO-AM@fao.org

Projekty FAO v Arménii

Experti FAO působí v Arménii již 20 let. V současné době (stav roku 2016) pokračuje spolupráce FAO s Arménií dle zatím neaktualizovaného programového dokumentu CPF pro léta 2012–2015, který stanovuje 6 hlavních priorit:

- Podpora rozvoje venkovských oblastí včetně regionální ekonomické integrace. V rámci této prioritní oblasti spolupráce je připravována národní strategie trvale udržitelného rozvoje zemědělství a je posilováno zapojení místních farmářů do tržních mechanismů.
- Veterinární programy – prevence a opatření proti šíření onemocnění hospodářských zvířat: kulhavka a slintavka, africký prasečí mor a brucelóza.
- Ochrana a trvale udržitelný rozvoj obilnin a dalších rostlinných genetických zdrojů.
- Trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství a modernizace státního systému registrace lesních ploch.
- Trvale udržitelný rozvoj sladkovodní akvakultury a chovu ryb.
- Modernizace arménského systému sběru dat ze sektoru zemědělství a jejich následného statistického vyhodnocování.

Doplňující informace

Arménie – Program podpory pěstování meruněk

Experti FAO se v Arménii podíleli na realizaci tříletého projektu zaměřeného na podporu zachování genofondu a zvýšení pestrosti odrůd meruněk v Arménii. Realizace projektu byla ukončena v červnu 2015. Meruňky představují od starověku významnou součást arménské zemědělské produkce. Jejich pěstování v zemi však značně upadlo v nedávné době, především po rozpadu Sovětského svazu v 90. letech 20. století, kdy tento segment zemědělství nebyl dostatečně lukrativní a došlo tak mimo jiné i k ohrožení arménského genofondu meruněk a ke snížení počtu původních arménských odrůd.

Zahájení provozu laboratoře pro kontrolu pesticidů

Dne 23. června 2015 se v arménském hlavním městě Jerevanu uskutečnilo slavnostní zahájení provozu moderní laboratoře pro kontrolu kvality pesticidů dle mezinárodních standardů kvality a zdravotní nezávadnosti. Laboratoř byla vybudována v rámci realizace projektu FAO nazvaného „Support for pesticide quality control and residue monitoring in Armenia“. Projekt byl realizován za finančního přispění Řecka ve výši 2 mil. USD.

Zahájení provozu moderních jatek

Dne 28. dubna 2015 se v provincii Aragatsotn uskutečnilo slavnostní zahájení provozu moderních jatek, vybudovaných v rámci významného řeckého rozvojového projektu. FAO se na projektu podílelo v roli poskytovatele odborné a technické expertízy. V rámci tohoto projektu bylo vybudováno celkem pět nových moderních provozoven jatek v různých regionech Arménie. Řecko na projekt poskytlo finanční prostředky v celkové výši 1,62 mil. USD. Na projektu se dále podílelo i pět soukromých subjektů. Projekt má za cíl přispět k rozvoji arménského průmyslu zpracování masa zlepšením kvality a standardů zdravotní nezávadnosti masných výrobků.

Setkání prezidenta Arménie s generálním ředitelem FAO

Dne 9. dubna 2015 se v římském sídle FAO uskutečnilo setkání generálního ředitele FAO s prezidentem Arménie. Hlavním tématem jednání byly nové možnosti zapojení FAO do posilování exportních kapacit Arménie a zapojení místních producentů do globálních hodnotových řetězců v oblasti zemědělství a potravinářského průmyslu. Arménský prezident rovněž ocenil dosavadní výsledky spolupráce své země s FAO v oblasti zachování genetických zdrojů vinné révy a meruněk.

Tříletý projekt zlepšení potravinového zabezpečení a produktivity zemědělství

FAO zahájilo počátkem roku 2015 v Arménii realizaci tříletého projektu o celkovém finančním objemu 25 mil. EUR, zaměřeného na rozvoj a modernizaci zemědělství, které se podílí 20 % na tvorbě arménského HDP a 40 % na zaměstnanosti země. Projekt je spolufinancován ze strany EU v rámci „European Neighbourhood Programme for Agriculture and Rural Development (ENPARD)“. Prioritami projektu jsou opatření pro zlepšení úrodnosti zemědělské půdy, ochrana rostlin, zlepšení kvality produkce osiv, rozvoj organického zemědělství, podpora budování kapacit zemědělského výzkumu a podpora zapojení arménských farmářů a zpracovatelů zemědělských produktů do globálních hodnotových řetězců.

Projekt veterinárních opatření proti šíření brucelózy

FAO ve spolupráci se švýcarskou rozvojovou agenturou realizuje v Arménii projekt opatření proti šíření brucelózy (finanční objem projektu 700 000 USD). Toto onemocnění dobytka, ovcí a koz přenosné i na člověka v zemi zaznamenalo od 90. let 20. století zvýšený výskyt. FAO v rámci implementace projektu pomáhá arménské straně posilovat veterinární kapacity boje s brucelózou včetně zlepšení kontrolních mechanismů a monitorovacího systému. Dosavadní výsledky programu očkování proti brucelóze by měly posloužit pro následné vypracování a implementaci arménského národního programu boje proti brucelóze.

Ázerbájdžán

Zastoupení FAO v zemi

Mrs. Melek Cakmak
FAO Representative in Azerbaijan
FAO Partnership and Liaison Office
State Veterinary Control Service
Binagady District
8th Residential Area
Quarter 3123 Baku
Azerbaijan

Tel: +994 -12-4980257
E-mail: FAO-AZ@fao.org

Projekty FAO v Ázerbájdžánu

Ázerbájdžán se stal členskou zemí FAO v roce 1995, od té doby se stal příjemcem rozsáhlé technické pomoci FAO, sektorově zaměřené na zlepšení kvality života lidí ve venkovských oblastech, na organické zemědělství, zemědělský marketing, boj proti škůdcům rostlin (hlavně kobylky), potravinové zabezpečení, zlepšení kvality osiv, na ochranu zdraví hospodářských zvířat a rozvoj chovu dobytka a zpracovatelského průmyslu mléka.

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Ázerbájdžánem CPF pro léta 2015–2019, který stanovuje 6 hlavních priorit:

- Ochrana zdraví hospodářských zvířat a zemědělských rostlin včetně opatření proti přeshraničnímu šíření veterinárních a rostlinných onemocnění.
- Podpora přílivu investic do rozvoje zemědělství, venkovských oblastí a do zlepšení potravinového zabezpečení.
- Rozvoj kapacit v oblasti zemědělského výzkumu a školství.
- Příprava politik a institucionálních opatření v oblasti rozvoje zemědělství a venkovských oblastí.
- Modernizace a zvyšování efektivity pěstování obilovin, rybolovu a chovu dobytka.
- Trvale udržitelné využívání zemědělské půdy, vodních a lesních zdrojů.

Zahájení provozu FAO Partnership and Liaison Office v Baku

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii v březnu 2016 uveřejnila informaci o zahájení provozu zastoupení FAO v Baku na úrovni „Partnership and Liaison Office“. Smlouvu o zastoupení FAO v Ázerbájdžánu na této úrovni podepsali v květnu 2015 generální ředitel FAO a ázerbájdžánský ministr zemědělství. V Ázerbájdžánu již předtím existovalo místní zastoupení FAO na úrovni „country office“. Důvodem zvýšení úrovně zastoupení FAO v Ázerbájdžánu je rostoucí význam země jako strategického partnera FAO pro realizaci projektů s regionální působností, zaměřených například na programy spolupráce Jih – Jih. Ázerbájdžán rovněž deklaroval záměr stát se v nejbližší době donorskou zemí zahraniční rozvojové spolupráce.

Ázerbájdžán dosud byl i důležitou programovou zemí projektů, realizovaných v rámci významného programu partnerství FAO – Turecko. Pětiletý program partnerství FAO – Ázerbájdžán byl formulován s přihlédnutím k závěrům Agendy 2030 a k trvale udržitelným cílům rozvoje. Jeho sektorovými prioritami jsou veterinární a fytosanitární agenda, prevence přeshraničního přenosu onemocnění hospodářských zvířat a zemědělských rostlin, zlepšení kvality rostlinné i živočišné produkce, podpora zemědělských investic, zlepšení potravinového zabezpečení, rozvoj venkovských oblastí, podpora zemědělského školství a výzkumu a spolupráce FAO se státními zemědělskými institucemi. Bylo rovněž oznámeno zahájení společného programu v oblasti zkvalitnění a zefektivnění produkce osiv. Pro zahájení realizace příslušných projektů byly vyčleněny finanční prostředky o celkové výši 10 mil. USD.

Doplňující informace

Program rozvoje včelařství

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii informovala v květnu 2015 o zahájení realizace dvouletého projektu, zaměřeného na rozvoj včelařství v Ázerbájdžánu. Do tohoto projektu se významným způsobem zapojilo rovněž Turecko, finanční náklady realizace ve výši 200 000 USD byly poskytnuty prostřednictvím Programu partnerství FAO-Turecko. Včelařství má v horských oblastech Ázerbájdžánu staletou tradici, po transformaci zemědělských družstev ze sovětské éry koncem 20. století však došlo k výraznému poklesu produktivity, způsobenému nedostatečnou podporou zapojení drobných farmářů

do globálních hodnotových řetězců, absencí dostatečného počtu funkčních podnikatelských sdružení a dále rovněž křížením různých druhů včel, které mělo za následek změny genofondu včelstev, jež se projeví sníženou produkcí medu.

Projekt rozvoje obilnářství a ekologického zemědělství

FAO v lednu 2015 uveřejnilo aktualizované informace ke svým projektům na podporu konzervačního zemědělství, které realizuje ve spolupráci s Tureckem v Ázerbájdžánu. Tento alternativní ekologický způsob hospodaření se zemědělskou půdou je založen například na vyšší diverzifikaci osévaných zrnin s cílem zvýšit kvalitu takto využívané zemědělské půdy. FAO zahájilo v roce 2011 na území Ázerbájdžánu projekt „Conservation Agriculture“ ve dvou pilotních oblastech – regiony Tartar a Barda, kde bylo od té doby dosaženo výrazného zvýšení úrodnosti a produkce. Projekt rozvoje konzervačního zemědělství má mimo jiné za cíl přispět v blízké budoucnosti k rozvoji obilnářství v Ázerbájdžánu a ke snížení jeho závislosti na dovozu obilí. Roční spotřeba pšenice v zemi dosahovala v roce 2015 výše 3-3,5 milionu tun ročně, z toho 40 % je dováženo ze zahraničí. FAO realizuje obdobné projekty rozvoje obilnářské produkce i ve Střední Asii.

Projekt podpory zemědělských investic ve Střední Asii a na Kavkaze

Regionální kancelář FAO pro země Evropy a Střední Asie počátkem dubna 2016 uveřejnila informaci o zahájení realizace projektu, zaměřeného na školení a přípravu kvalitních zemědělských investic. Pilotními zeměmi projektu jsou Ázerbájdžán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán a Turecko. Finanční hodnota projektu činí 335 000 USD.

Setkání generálního ředitele FAO s prezidentem Ázerbájdžánu

Setkání generálního ředitele FAO s prezidentem Ázerbájdžánu se uskutečnilo v Římě dne 15. července 2014. Ázerbájdžán již dosáhl 70% soběstačnosti v zásobování zemědělskými produkty a plánuje dosáhnout 100% soběstačnosti v zásobování základními potravinami. Země realizuje reformu katastru zemědělské půdy a elektronického monitorovacího systému zemědělské produkce a plánuje posílit svůj exportní potenciál zemědělských produktů a rozvinout zemědělský výzkum. Dokument „Azerbaijan 2020 – Look into the future“ popisuje další plány, jako zlepšení úrovně zavlažovacích systémů, ochranu proti erozi půdy, ochranu genetických zdrojů a biodiverzity, rozvoj biozemědělství, zavádění moderních technologií skladování zemědělských produktů, zavádění moderních, ekologicky šetrných hnojiv aj. Ázerbájdžán má v úmyslu stát se donorskou zemí a předávat své zemědělské know-how státům. Lze předpokládat, že ázerbájdžánské rozvojové a návazné komerční projekty mohou být realizovány především v postsovětském prostoru a (alespoň zpočátku) na bázi trilaterální spolupráce s Tureckem.

Projekt podpory posílení role žen v rozvoji zemědělství

Regionální kancelář FAO pro země Evropy a Střední Asie uveřejnila v dubnu 2016 informaci o zahájení realizace třístranného projektu, realizovaného v Ázerbájdžánu ve spolupráci s Tureckem v rámci „FAO – Turkey Partnership Programme“. Cílem projektu je zlepšit postavení žen v místním zemědělství, tímto způsobem by zároveň měla v blízké době výrazně stoupnout produktivita a efektivnost tohoto sektoru. Projekt je zatím teritoriálně zaměřen na tři ázerbájdžánské provincie: Guba, Samukh a Salyan.

Gruzie

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení na úrovni FAO Representative

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Budapešti

Mr. Antonio Alonzi

FAO Representative in Georgia

FAO Regional Office for Europe and Central Asia

Benczúr u. 34

1068 Budapest

Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

a) FAO Representation in Georgia

Ministry of Agriculture

6 Marshall Gelovani Avenue

Tbilisi

Georgia

Mailing Address:

Ministry of Agriculture, 6 Marshall Gelovani Avenue, 0159 Tbilisi

Tel: (+995 32) 235 9440

Fax: (+995 32) 237 8048

FAO-GE@fao.org

b) FAO Project Office in Georgia

5, Radiani Street

Tbilisi 0179 Georgia

Tel: (+995 32) 222 7705

Tel: (+995 32) 222 6776

FAO-GE@fao.org

Projekty FAO v Gruzii

Experti FAO realizovali v Gruzii od roku 1995 (vstup Gruzie do FAO) až do současné doby řadu projektů, zaměřených na trvale udržitelný rozvoj zemědělství a venkovských oblastí. Hlavními prioritami práce FAO v Gruzii jsou programy veterinární ochrany hospodářských zvířat, rozvoj moderních forem zemědělského družstevnictví (podnikatelská sdružení vlastníků) a harmonizace gruzínských norem a legislativy v oblasti nezávadnosti potravin s mezinárodními standardy. Experti FAO rovněž v Gruzii působí jako koordinátoři projektů zahraniční rozvojové spolupráce v oblasti zemědělství, potravinového zabezpečení a lesnictví. V současné době (stav roku 2016) je v platnosti zatím neaktualizovaný programový dokument spolupráce FAO s Gruzii CPF pro léta 2013–2015, který stanovuje 6 hlavních prioritních oblastí:

- Poskytování technické asistence gruzínskému Ministerstvu zemědělství.
- Rozvoj zemědělství a potravinového zabezpečení ve vztahu k osobám a regionům, postiženým nedávnými konflikty na gruzínském území (především v srpnu 2008).
- Podpora chovu a zdraví zemědělských zvířat.
- Podpora pěstování obilnin a ochrana zdraví rostlin.
- Potravinová bezpečnost a ochrana spotřebitelů.
- Rozvoj lesnictví a rybolovu (mořského i sladkovodního).

Zapojení expertů FAO do implementace projektů ENPARD

Experti FAO se v nedávné a v současné době v Gruzii podíleli nebo dosud podílejí na implementaci projektů, realizovaných z prostředků ENPARD, a to v následujících oblastech:

- Příprava národní strategie rozvoje zemědělství Gruzie pro léta 2015–2020.

- Podpora vzniku a následného budování kapacit gruzínské agentury pro rozvoj zemědělských družstev.
- Podpora Ministerstva zemědělství Gruzie v rámci přípravy modernizace systému registrace zemědělských farem.
- Implementace systému certifikace osiv.

Doplňující informace

Program zvyšování kvality produkce mléka

Regionální kancelář FAO v červenci 2015 uveřejnila informaci o zahájení společného programu, realizovaného v Gruzii ve spolupráci s EBRD. Program je zaměřen na harmonizaci gruzínské legislativy a norem pro produkci mléka s normami EU, s cílem umožnit export gruzínských mléčných výrobků na trhy EU. Experti FAO a EBRD již provedli evaluaci práce gruzínských mléčných farem i trhu mléčných výrobků, která umožní předložit gruzínské straně konkrétní doporučení pro další rozvoj tohoto významného odvětví gruzínského zemědělství. Provedené reformy by následně měly zvýšit finanční objem investic do rozvoje gruzínských mléčných farem. Na rozdíl od jiných projektů FAO, zaměřených především na rozvoj rodinných farem, je tento projekt orientován hlavně na modernizaci středních a velkých mléčných farem v Gruzii, které by tímto způsobem mohly výrazně zvýšit svou rentabilitu a posílit své exportní kapacity. V březnu 2016 byla zveřejněna zpráva o pokračování projektu. Dle dosavadních evaluací expertů FAO potřebuje gruzínský mlékárenský průmysl zvýšení přílivu investic na další rozvoj, rozsáhlou modernizaci zpracovatelských technologií a harmonizaci standardů nezávadnosti potravin se zahraničními normami. Roční obrat gruzínského mlékárenského průmyslu je odhadován na 0,5–0,6 miliardy USD. Gruzie se vyznačuje rovněž velkou nabídkou specifických mléčných produktů, které jsou místními specialitami. Dalším gruzínským specifickým je vysoký podíl drobných farmářů a drobných zpracovatelů na celkové produkci mléka. Prodej mléčných výrobků tak často probíhá prostřednictvím neformálních distribučních kanálů. Experti FAO pro realizaci uvedených projektů v Gruzii využili předchozích zkušeností z obdobně zaměřených projektů, realizovaných na Ukrajině. Ukrajinská asociace producentů mléka se v roce 2015 podílela spolu s FAO a EBRD na evaluaci gruzínského mlékárenského průmyslu.

Ocenění výsledků práce FAO a EU v Gruzii

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v červenci 2015 informaci o ocenění, kterého se dostalo z gruzínské strany rozvojovým projektům, realizovaným v Gruzii ze zdrojů ENPARD. FAO se na těchto projektech podílí jako implementační agentura a poskytuje rovněž odbornou a technickou pomoc. Projekty realizované v Gruzii v rámci ENPARD jsou zaměřeny na pomoc gruzínské straně při vypracovávání dokumentu „Národní strategie rozvoje zemědělství na léta 2015–2020“, na sladění gruzínské zemědělské legislativy a norem s legislativou EU, s cílem posílit exportní potenciál země na trhy rozvinutých zemí, a dále rovněž například na rozvoj znevýhodněných venkovských oblastí, na zvyšování efektivnosti rodinných farem a na vytváření zemědělských informačních systémů, databází a statistik. Zajímavá je i informace o přípravě veřejně přístupného informačního systému, který by měl průběžně aktualizovat informace o cenách zemědělských

produktů a potravin na lokálních trzích v jednotlivých gruzínských regionech. Jeho uvedení do provozu je plánováno na rok 2016.

Projekt prevence šíření brucelózy a dalších veterinárních onemocnění

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v dubnu 2015 informaci o podpisu dohody mezi FAO a Ministerstvem zemědělství Gruzie o spolupráci v oblasti prevence šíření brucelózy. Celkový finanční objem projektu činí 280 tisíc USD, není přesně známo, kolik z této částky připadá na nákup vakcín. Projekt je financován EU formou přímé, sektorově vázané rozpočtové podpory poskytnuté Ministerstvu zemědělství Gruzie. Brucelóza hospodářských zvířat je vysoce nakažlivé bakteriální onemocnění zvířat a člověka. Tato nemoc se v Gruzii vyskytuje především ve východních regionech země. FAO již v roce 2014 uspořádalo v Gruzii workshop za finanční spoluúčasti EU,

zaměřený na školení v oblasti prevence a zamezení dalšího šíření brucelózy. V rámci výše uvedeného projektu FAO pomůže gruzínské straně vypracovat a implementovat národní strategii boje proti brucelóze, budou realizována školení veterinářů i dalších zemědělských odborníků a proběhne rovněž očkování hospodářských zvířat v oblastech zvýšeného výskytu brucelózy. Na tento projekt pravděpodobně v blízké budoucnosti (stav duben 2016) naváže i prevence šíření veterinárního onemocnění Peste des Petits Ruminants, které postihuje převážně kozy a ovce. Experti FAO v dubnu 2016 uveřejnili zprávu o prvním výskytu onemocnění v Gruzii – bylo zaznamenáno v příhraniční oblasti s Arménií a s Ázerbájdžánem.

Projekt zvýšení standardů zpracování mořských ryb v Gruzii

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v lednu 2016 informaci o dokončení projektu zvýšení standardů zpracování mořských ryb v Gruzii. Hlavním cílem projektu bylo zvýšení gruzínských exportních kapacit v segmentu výrobků z rybího masa (například ančovičky a další druhy ryb žijící v Černém moři). V rámci projektu bylo modernizováno vybavení a poskytnuto odborné školení expertů laboratoře gruzínského Ministerstva zemědělství. Toto odborné pracoviště tak získalo potřebnou certifikaci pro udělování osvědčení gruzínským producentům rybího masa ohledně kompatibility jejich výrobků s normami a standardy EU.

Projekt rozvoje chovu prasat v Gruzii

V únoru 2016 byla zveřejněna zpráva o zahájení rozvojového programu FAO v Gruzii, zaměřeného na podporu moderních metod chovu prasat a zpracování vepřového masa (například uzené šunky). Projekt bude realizován experty FAO v gruzínském horském regionu za finančního přispění rakouské rozvojové agentury a EU (finanční nástroj ENPARD).

II.4. STŘEDNÍ ASIE

Kazachstán

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení na úrovni FAO Representative

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Ankaře

Mrs.Yuriko Shoji

FAO Subregional Office for Central Asia

Subregional Coordinator

Ivedik Cad. No 55,Yenimahalle

061 70 Ankara

Turkey

Tel: +90 312 307 9500

E-mail: FAO-SEC@fao.org

Projekty FAO v Kazachstánu

Experti FAO realizovali v Kazachstánu od roku 1997 (vstup Kazachstánu do FAO) až do současné doby řadu projektů, zaměřených na rozvoj zemědělství, lesnictví a na podporu rozvoje venkovských oblastí země. V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Kazachstánem CPF pro léta 2014–2017, který stanovuje 5 hlavních priorit:

- Potravinová bezpečnost.
- Ochrana zdraví hospodářských zvířat a rostlin.
- Trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů (půda, lesy a vodní zdroje).
- Rozvoj sladkovodního rybolovu.
- Budování zemědělských kapacit v oblasti zpracování dat a informatiky.

Projekt podpory rozvoje ekologického zemědělství

Experti FAO v roce 2015 zahájili v Kazachstánu projekt, zaměřený na zavedení legislativy a norem, upravujících rozvoj ekologického zemědělství v zemi. V rámci projektu FAO poskytuje kazašské straně pomoc při vypracování národního strategického plánu rozvoje ekologického zemědělství a kontroly i certifikace farem, které budou splňovat odpovídající předpoklady ekologického charakteru produkce. Tento projekt potvrzuje, že i v zemích Střední Asie je věnována pozornost inovativním trendům zemědělské produkce, založeným na hospodaření, respektujícím přirozené přírodní koloběhy a závislosti s cílem produkovat vysoce kvalitní a hodnotné potraviny.

Program adaptace zemědělství na klimatické změny

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v červnu 2015 zprávu o zahájení pětiletého projektu integrované ochrany půdních zdrojů proti zhoršování kvality a ubývání zemědělské půdy v důsledku sucha, desertifikace a následkem dalších negativních dopadů klimatických změn. V rámci realizace projektu je věnována pozornost rovněž

zachování místní biodiverzity. Partnerskými zeměmi projektu jsou Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turecko a Turkmenistán. Finanční prostředky na realizaci projektu v celkové výši 11 mil. USD poskytne ze svého rozpočtu „Global Environment Facility – GEF“, fungující v rámci struktur Světové banky.

Doplňující informace

Příprava vzniku FAO Partnership and Liaison Office v Astaně

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii v květnu 2015 zveřejnila informaci o podpisu smlouvy o vzniku „FAO Partnership and Liaison Office“ v Astaně. Zastoupení zahájí činnost v roce 2016. V Kazachstánu zatím neexistuje místní zastoupení FAO. Na rozdíl od úrovně „FAO Liaison Office“, který zahájí v roce 2016 provoz v Moskvě, bude zastoupení FAO v Kazachstánu na nižší úrovni a bude i nadále spadat do kompetence regionální kanceláře FAO pro Evropu a Střední Asii. Důvodem otevření zastoupení FAO v Kazachstánu na této úrovni je rostoucí význam země jako strategického partnera FAO pro realizaci projektů s regionální působností ve Střední Asii, financovaných například ze zdrojů Islámské organizace pro potravinové zabezpečení (Islamic Organization for Food Security), sídlící v Astaně (jejím zřizovatelem je Organizace pro islámskou spolupráci).

GŘ FAO na zasedání Astana Economic Forum

Generální ředitel FAO se v květnu 2015 v Astaně zúčastnil VIII. zasedání Astana Economic Forum. Ve svém projevu, předneseném na zasedání dne 21. května 2015 zdůraznil

úspěchy, kterých od roku 1990 dosáhl Kazachstán v oblasti boje proti hladu a podvýživě i při rozvoji svého zemědělství. Komentáře FAO k tomuto zasedání zdůrazňovaly, že Kazachstán se stává vedoucí zemí ve Střední Asii v oblasti pěstování obilovin a hrál významnou úlohu při vzniku regionální banky potravin. Úspěšná transformace zemědělství Kazachstánu může být dle komentářů FAO příkladem i pro další země regionu.

Projekt podpory zemědělských investic ve Střední Asii a na Kavkaze

Regionální kancelář FAO pro země Evropy a Střední Asie počátkem dubna 2016 uveřejnila informaci o zahájení realizace projektu, zaměřeného na školení a přípravu kvalitních zemědělských investic. Pilotními zeměmi projektu jsou Ázerbájdžán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán a Turecko. Finanční hodnota projektu činí 335 000 USD.

Kyrgyzstán

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Dorjee Kinlay
FAO Representative in Kyrgyzstan
FAO Representation
10 Tabladiev
720044 Bishkek
Kyrgyz Republic

Tel: +996 312 210722

E-mail: FAO-KG@fao.org

Projekty FAO v Kyrgyzstánu

Experti FAO realizovali v Kyrgyzstánu od roku 1993 (vstup Kyrgyzstánu do FAO) až do současné doby projekty, zaměřené na rozvoj zemědělství (se zvláštním důrazem na pěstování obilovin, na živočišnou produkci a na adaptaci na klimatické změny), lesnictví a na podporu rozvoje sladkovodního rybolovu. V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Kyrgyzstánem CPF pro léta 2015–2017, který stanovuje následující 4 prioritní oblasti:

- Potravinová bezpečnost, zvýšení produktivity a modernizace technologického vybavení kyrgyzského zemědělství.
- Efektivnější zapojování farmářů do globálních hodnotových řetězců, zvyšování odolnosti zemědělství vůči klimatickým změnám a potravinovým krizím.
- Podpora budování exportních kapacit zemědělských produktů, podpora zakládání družstev vlastníků, rozvoj sladkovodního rybolovu.
- Sociální a genderové aspekty tržního hospodářství ve vztahu k zemědělství.

Priority CPF byly vybrány v souladu s programovým dokumentem kyrgyzského Ministerstva zemědělství „National Sustainable Strategy for 2013–2017“. Kyrgyzstán má rovněž v úmyslu využít spolupráce s FAO pro přípravu svého zemědělství a potravinářského průmyslu na členství země v Euroasijském hospodářském svazu.

Programy školení farmářů

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii věnuje systematickou pozornost rozvoji zemědělství v Kyrgyzstánu, kde žije ve venkovských oblastech 60 % obyvatel a zemědělská produkce se podílí z 25 % na HDP země. V současné době je 75 % rozlohy zemědělské půdy v Kyrgyzstánu v soukromém vlastnictví. Kyrgyzská pole jsou obdělávána převážně drobnými farmáři, kteří dosud nemají dostatečné znalosti o moderních zemědělských metodách a nedisponují ani moderní technikou a komunikačními prostředky. Tyto problémy způsobují pokračující pokles úrodnosti půdy. Nepříznivou situaci se snaží zlepšit program FAO, realizovaný na žádost kyrgyzského Ministerstva zemědělství ve formě školení v terénu. Výukový program je zaměřený především na ekologicky šetrné metody pěstování (tzv. konzervační zemědělství), na používání vhodných hnojiv, na komplexní přístup k prevenci a léčbě onemocnění rostlin a na boj proti škůdcům. Účastníkům programů je rovněž distribuováno inovativní vybavení, potřebné pro praktickou aplikaci vyučovaných postupů.

Projekt trvale udržitelného využívání pastvin

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii v červenci 2015 oznámila zahájení projektu trvale udržitelného využívání pastvin v Kyrgyzstánu. Informace neobsahovala údaje o zdrojích financování ani o plánovaném termínu realizace. Projekt reaguje na změny chování místních chovatelů dobytka v rámci postsovětské transformace zemědělství Kyrgyzstánu, především v souvislosti s jejich postupným přechodem z nomádského stylu života na usedlé hospodaření. Projekt realizovaný FAO ve spolupráci s kyrgyzským Ministerstvem zemědělství má za cíl připravit kyrgyzské školitele, kteří následně budou vést kursy se zaměřením na trvale udržitelné využívání pastvin. Informace o projektu zdůrazňuje inovativní kombinaci moderních technologií a infrastruktur s tradičními chovatelskými postupy. Z hlediska komerčně orientovaných českých projektů lze tuto informaci využít jako signál, že Kyrgyzstán má zájem o rozvoj ekologického zemědělství v oblasti chovu dobytka, který by v blíže neurčené budoucnosti mohl vést i k posílení exportu biopotravin na trhy země EU. Dále by tato informace mohla znamenat i zájem o budoucí rozvoj agroturistiky v zemi.

Projekt podpory zemědělských investic ve Střední Asii a na Kavkaze

Regionální kancelář FAO pro země Evropy a Střední Asie počátkem dubna 2016 uveřejnila informaci o zahájení realizace projektu, zaměřeného na školení a přípravu kvalitních zemědělských investic. Pilotními zeměmi projektu jsou Ázerbájdžán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán a Turecko. Finanční hodnota projektu činí 335 000 USD.

Program adaptace zemědělství na klimatické změny

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v červnu 2015 zprávu o zahájení pětiletého projektu integrované ochrany půdních zdrojů proti zhoršování kvality a ubývání zemědělské půdy v důsledku sucha, desertifikace a následkem dalších negativních dopadů klimatických změn. V rámci realizace projektu je věnována pozornost rovněž zachování místní biodiverzity. Partnerskými zeměmi projektu jsou Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turecko a Turkmenistán. Finanční prostředky na realizaci projektu v celkové výši 11 mil. USD poskytne ze svého rozpočtu GEF, fungujícího v rámci struktur Světové banky.

Projekty FAO ve spolupráci s Tureckem – zvýšení standardů nezávadnosti potravin

K realizaci prioritních cílů rozvoje zemědělství v postsovětském prostoru přispívá FAO řadou akcí, mezi které patří i projekt, realizovaný ve spolupráci s Tureckem v Tádžikistánu a v Kyrgyzstánu v letech 2013 a 2014. Projekt byl zaměřen na zvýšení standardů nezávadnosti potravin, zlepšení úrovně hygieny, spojené s manipulací s potravinami, na preventivní opatření a na management systémů v oblasti bezpečnosti potravin. V rámci projektu proběhly workshopy za účasti zástupců státní správy i soukromého sektoru (expertní a manažerská úroveň). Na školení navazovala návštěva zemědělských a zpracovatelských podniků v Turecku. Projekt měl za cíl zlepšení ochrany zdraví spotřebitelů v partnerských zemích a posílení jejich exportní konkurenceschopnosti v regionálním i mezinárodním obchodě zemědělskými produkty.

Doplňující informace

Program boje proti zemědělským škůdcům

Zemědělství Kyrgyzstánu i dalších zemí regionu je dlouhodobě ohrožováno škůdci, především kobyilkami (sarančaty), představujícími hrozbu pro potravinové zabezpečení regionu. Experti FAO proto v listopadu 2015 oznámili, že v blízké době zahájí realizaci programu boje s těmito škůdci a prevence jejich dalšího výskytu – projektové země Kyrgyzstán, Tádžikistán a Afghánistán. FAO v rámci programu široce využije své know-how a zkušenosti z obdobných již realizovaných projektů v jiných částech světa (například nedávno na Madagaskaru). Výzvu k zahájení takto zaměřeného programu („locust issues“) prezentovali v roce 2014 zástupci Tádžikistánu na společném zasedání ministrů zahraničních věcí Japonska a zemí Střední Asie. Finanční prostředky na realizaci projektu ve výši 5 milionů USD poskytné

Japonsko, z toho 2,275 mil. USD bude využito pro boj se škůdci na území Tádžikistánu, kde v rámci projektu vznikne rovněž školicí středisko s regionální působností.

Národní strategie potravinového zabezpečení Kyrgyzstánu

Experti FAO se v letech 2014 a 2015 podíleli v Kyrgyzstánu na formulaci tamější národní strategie potravinového zabezpečení. Na vypracování dokumentu se podíleli rovněž zástupci nevládních organizací, podnikatelského sektoru a akademických institucí. Kyrgyzstán dle hodnocení FAO v nedávné době dosáhl v oblasti potravinového zabezpečení významných úspěchů, nová strategie by měla pomoci dořešit přetrvávající nedostatky s cílem eliminovat v zemi do roku 2030 hlad a nedostatečnou výživu. Z hlediska možného uplatnění českých subjektů na rozvoji zemědělství a potravinářského průmyslu Kyrgyzstánu je zajímavý především důraz, který výše uvedená národní strategie klade na zajištění přílivu investic do trvale udržitelného rozvoje zemědělství a potravinářského průmyslu. V této souvislosti lze předpokládat kyrgyzský zájem o přilákání zahraničních investorů především z Ruska, Turecka a Číny. Díky do značné míry podobným geografickým a klimatickým podmínkám Kyrgyzstánu a Mongolska by v některých případech bylo možné vhodně využít v Kyrgyzstánu například české reference z bilaterálních rozvojových projektů, realizovaných v Mongolsku.

Společné projekty s Ruskem v Arménii, Kyrgyzstánu a Tádžikistánu

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii v září 2015 uveřejnila informaci, že Ruská federace poskytne dobrovolný příspěvek ve výši 6 mil. USD na společné projekty v Arménii, Kyrgyzstánu a Tádžikistánu. Tyto projekty budou mít formu odborného poradenství („technical assistance“), poskytovaného příslušným orgánům státní správy, sektorově zaměřeného na zlepšení výživy i potravinového zabezpečení a na trvale udržitelný rozvoj zemědělství. Priority projektu jsou založeny na ustanoveních příslušných národních programových dokumentů spolupráce FAO (Country Programming Framework).

Zpráva FAO v této souvislosti uvádí, že i přes významný ekonomický růst a zlepšení úrovně potravinového zabezpečení v nedávné době zůstává i nadále zemědělství všech tří projektových zemí značně zranitelné vůči globálním ekonomickým krizím, vůči výkyvům cen potravin a ostatních zemědělských komodit na globálních trzích a vůči negativním klimatickým změnám. Zemědělství se významnou měrou podílí na tvorbě hrubého domácího produktu i na zaměstnanosti všech tří zemí (Arménie – 40% podíl na zaměstnanosti, Kyrgyzstán – 30% podíl na zaměstnanosti a 20% podíl na tvorbě HDP, Tádžikistán – více než 60% podíl na zaměstnanosti a 27% podíl na tvorbě HDP). Arménie, Kyrgyzstán a Tádžikistán jsou země bez přístupu k moři, které se vyznačují značnou mírou závislosti na dovozu některých druhů potravin (obiloviny, olejnin a maso).

Perspektivy rozvoje akvakultury

FAO v říjnu 2014 uveřejnilo informaci o příznivých perspektivách rozvoje sladkovodního rybářství a akvakultury v zemích postsovětského prostoru včetně Kyrgyzstánu. Informace se mimo jiné odvolává na závěry publikace „The State of World Fisheries and Aquaculture 2014“. FAO v roce 2014 realizovalo, ve spolupráci s Tureckem, významný projekt předávání know-how a budování kapacit chovu pstruhů v Uzbekistánu, Kyrgyzstánu, Ázerbájdžánu a v Tádžikistánu. Do školení odborníků v oblasti sladkovodního rybolovu z partnerských zemí byla zapojena rovněž významná soukromá turecká společnost Azer Altin Trout Company Ltd.

Ocenění výsledků práce FAO v Kyrgyzstánu

Vedoucí zastoupení FAO v zemi v listopadu 2015 obdrželi čestný diplom od premiéra Kyrgyzstánu. Kancelář FAO v Kyrgyzstánu zahájila činnost v roce 2009, v roce 2014 získala statut plnohodnotného zastoupení. Finanční objem prostředků určených na realizaci projektů FAO v zemi je v posledních několika letech soustavně navyšován. Prioritními sektory práce FAO v Kyrgyzstánu jsou trvale udržitelný rozvoj a využívání půdy a lesních porostů, a to včetně jejich adaptace na klimatické změny, akvakultura a chov sladkovodních ryb, ekologické zemědělské postupy – konzervační zemědělství, posílení role žen v zemědělství, vytvoření systému evidence hospodářských zvířat a výsledovatelnosti původu živočišných produktů, zlepšení trvale udržitelného charakteru využívání pastvin, monitorování a prevence onemocnění hospodářských zvířat, včetně rizik přeshraničního šíření nemocí, odstraňování ekologických zátěží spojených s používáním prošlých pesticidů, monitorování a prevence šíření zemědělských škůdců (například kobylek), školení expertů v oblasti fytosanitární kontroly a zavádění nových druhů plodin.

Plánované nákupy zboží a služeb pro projekty FAO v Kyrgyzstánu v roce 2016

Dle neformální informace od místního zastoupení FAO jsou pro rok 2016 plánovány pro realizaci projektů FAO v Kyrgyzstánu nákupy následujícího zboží: zemědělská technika, skleníky, zavlažovací systémy a technologie, biologické pesticidy, líně pro drůbež, semena (zelenina a další, blíže nespecifikované plodiny), živá zvířata, živé sladkovodní ryby (generační ryby blíže neurčených druhů a oplodněná vajíčka duhového pstruha).

Tádžikistán

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Viorel Gutu
FAO Representative in Tajikistan
FAO Representation
44 Rudaki Avenue
Dushanbe
Tajikistan

Tel: +992 48 701 1481

E-mail: FAO-TJ@fao.org

Projekty FAO v Tádžikistánu

Expertí FAO realizovali v Tádžikistánu od roku 1995 (vstup Tádžikistánu do FAO) až do současné doby projekty, zaměřené na stabilizaci zemědělství po místním konfliktu, na boj proti hospodářským škůdcům, na trvale udržitelný rozvoj zemědělství a potravinářského průmyslu. V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Tádžikistánem CPF pro léta 2015–2017, který stanovuje 3 hlavní priority:

- Trvale udržitelný rozvoj potravinového zabezpečení a výživy.
- Trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů a zvyšování odolnosti zemědělství vůči klimatickým změnám.
- Zvyšování produktivity a konkurenceschopnosti tádžického zemědělství.

Podpora kapacit zpracování jačího mléka

V Tádžikistánu (autonomní oblast Gorno – Badakhshan) byl v listopadu 2014 realizován projekt FAO zaměřený na posilování kapacit a know-how zpracování jačího mléka a výroby sýrů. Projekt měl zároveň za cíl přispět i k rozvoji místního turistického ruchu zaměřeného na agroturistiku. Pro školení místních chovatelů v Tádžikistánu byl ze strany FAO využit mongolský expert.

Projekty podpory pěstování obilnin

FAO realizuje v Tádžikistánu projekty na podporu rozvoje obilnářství. Až do rozpadu bývalého Sovětského svazu v roce 1991 bylo zemědělství této země zaměřeno monokulturně na pěstování bavlny, následně vyvážené v surovém stavu ke zpracování mimo tádžické území. Vládní orgány Tádžikistánu se od získání nezávislosti své země snaží o posílení potravinového zabezpečení a o větší komoditní diverzifikaci tádžického zemědělství. K dosažení tohoto cíle mimo jiné přispívají i opatření na podporu rozvoje rodinných farem a pěstování obilí. FAO ve spolupráci s Rakouskem realizuje od roku 2012 v Tádžikistánu projekt nazvaný „Improving Access of Small Farmers to High Quality Seed Material“. Za tádžickou stranu je do tohoto projektu zapojeno Ministerstvo zemědělství a oborové sdružení „Seed Association of Tajikistan“. Tádžikistán v současné době ročně produkuje 1,3 milionu tun obilí, z toho 80 – 85 % připadá na pšenici, stávající produkce však stále zaostává za potenciálními možnostmi tádžického zemědělství. V rámci zmíněného projektu je zlepšována dostupnost kvalitního osiva pro rodinné farmy, farmáři jsou rovněž školeni

v oblasti ekologicky šetrného zacházení s herbicidy a jsou vybavováni potřebnými technologiemi a ochrannými obleky. V rámci projektu jsou dále šlechtěny nové odrůdy pšenice, adaptované pro místní podmínky. V roce 2014 byly registrovány dvě nové odrůdy pšenice, dalších šest nových odrůd prochází v současné době testováním.

Doplňující informace

Společné projekty s Ruskem v Arménii, Kyrgyzstánu a Tádžikistánu

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii v září 2015 uveřejnila informaci, že Ruská federace poskytne dobrovolný příspěvek ve výši 6 mil. USD na společné projekty v Arménii, Kyrgyzstánu a Tádžikistánu. Tyto projekty budou mít formu odborného poradenství („technical assistance“), poskytovaného příslušným orgánům státní správy, sektorově zaměřeného na zlepšení výživy i potravinového zabezpečení a na trvale udržitelný rozvoj zemědělství. Priority projektu jsou založeny na ustanoveních příslušných národních programových dokumentů spolupráce FAO (Country Programming Framework).

Zpráva FAO v této souvislosti uvádí, že i přes významný ekonomický růst a zlepšení úrovně potravinového zabezpečení v nedávné době zůstává i nadále zemědělství všech tří projektových zemí značně zranitelné vůči globálním ekonomickým krizím, vůči výkyvům cen potravin a ostatních zemědělských komodit na globálních trzích a vůči negativním klimatickým změnám. Zemědělství se významnou měrou podílí na tvorbě hrubého domácího produktu i na zaměstnanosti všech tří zemí (Arménie – 40% podíl na zaměstnanosti, Kyrgyzstán – 30% podíl na zaměstnanosti a 20% podíl na tvorbě HDP, Tádžikistán – více než 60% podíl na zaměstnanosti a 27% podíl na tvorbě HDP). Arménie, Kyrgyzstán a Tádžikistán jsou země bez přístupu k moři, které se vyznačují značnou mírou závislosti na dovozu některých druhů potravin (obiloviny, olejiny a maso).

Program adaptace zemědělství na klimatické změny

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v červnu 2015 zprávu o zahájení pětiletého projektu integrované ochrany půdních zdrojů proti zhoršování kvality a ubývání zemědělské půdy v důsledku sucha, desertifikace a následkem dalších negativních dopadů klimatických změn. V rámci realizace projektu je věnována pozornost rovněž zachování místní biodiverzity. Partnerskými zeměmi projektu jsou Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turecko a Turkmenistán. Finanční prostředky na realizaci projektu v celkové výši 11 mil. USD poskytne ze svého rozpočtu „Global Environment Facility – GEF“, fungující v rámci struktur Světové banky.

Perspektivy rozvoje akvakultury

FAO v říjnu 2014 uveřejnilo informaci o příznivých perspektivách rozvoje sladkovodního rybářství a akvakultury v zemích postsovětského prostoru včetně Tádžikistánu. Informace se mimo jiné odvolává na závěry publikace „The State of World Fisheries and Aquaculture 2014“. FAO v roce 2014 realizovalo, ve spolupráci s Tureckem, významný projekt předávání know-how a budování kapacit chovu pstruhů v Uzbekistánu, Kyrgyzstánu, Ázerbájdžánu a v Tádžikistánu. Do školení odborníků v oblasti sladkovodního rybolovu z partnerských zemí byla zapojena rovněž významná soukromá turecká společnost Azer Altin Trout Company Ltd.

Projekty FAO ve spolupráci s Tureckem – zvýšení standardů nezávadnosti potravin

K realizaci prioritních cílů rozvoje zemědělství v postsovětském prostoru přispívá FAO řadou akcí, mezi které patří i projekt, realizovaný ve spolupráci s Tureckem v Tádžikistánu a v Kyrgyzstánu v letech 2013 a 2014. Projekt byl zaměřen na zvýšení standardů nezávadnosti potravin, zlepšení úrovně hygieny, spojené s manipulací s potravinami, na preventivní opatření a na management systémů v oblasti bezpečnosti potravin. V rámci projektu proběhly workshopy za účasti zástupců státní správy i soukromého sektoru (expertní a manažerská úroveň). Na školení navazovala návštěva zemědělských a zpracovatelských podniků v Turecku. Projekt měl za cíl zlepšení ochrany zdraví spotřebitelů v partnerských zemích a posílení jejich exportní konkurenceschopnosti v regionálním i mezinárodním obchodě zemědělskými produkty.

Projekt podpory zemědělských investic ve Střední Asii a na Kavkaze

Regionální kancelář FAO pro země Evropy a Střední Asie počátkem dubna 2016 uveřejnila informaci o zahájení realizace projektu, zaměřeného na školení a přípravu kvalitních zemědělských investic. Pilotními zeměmi projektu jsou Ázerbájdžán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán a Turecko. Finanční hodnota projektu činí 335 000 USD.

Turkmenistán

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení FAO

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Ankaře

FAO Subregional Office for Central Asia

Mrs.Yuriko Shoji

Subregional Coordinator

Ivedik Cad. No 55,Yenimahalle

061 70 Ankara

Turkey

Tel: +90 312 307 9500

E-mail: FAO-SEC@fao.org

Projekty FAO v Turkmenistánu

Experti FAO realizovali v Turkmenistánu od roku 1995 (vstup Turkmenistánu do FAO) až do současné doby projekty, zaměřené na trvale udržitelný rozvoj zemědělství, potravinového zabezpečení a venkovských oblastí. V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Turkmenistánem CPF pro léta 2015–2018, který stanovuje 3 hlavní priority:

- Trvale udržitelný rozvoj zemědělství, lesnictví a sladkovodního rybolovu.
- Trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů a adaptace na klimatické změny.
- Zvyšování odolnosti zemědělských farem a rybolovu vůči krizím, způsobeným negativními změnami klimatu a dalšími environmentálními faktory.

Program adaptace zemědělství na klimatické změny

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v červnu 2015 zprávu o zahájení pětiletého projektu integrované ochrany půdních zdrojů proti zhoršování kvality a ubývání zemědělské půdy v důsledku sucha, desertifikace a následkem dalších negativních dopadů klimatických změn. V rámci realizace projektu je věnována pozornost rovněž zachování místní biodiverzity. Partnerskými zeměmi projektu jsou Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turecko a Turkmenistán. Finanční prostředky na realizaci projektu v celkové výši 11 mil. USD poskytne ze svého rozpočtu „Global Environment Facility – GEF“, fungující v rámci struktur Světové banky.

Uzbekistán

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení FAO

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Ankaře

FAO Subregional Office for Central Asia

Mrs.Yuriko Shoji

Subregional Coordinator

Ivedik Cad. No 55,Yenimahalle

061 70 Ankara

Turkey

Tel: +90 312 307 9500

E-mail: FAO-SEC@fao.org

Priority spolupráce FAO a Uzbekistánu

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii zveřejnila v říjnu 2014 informaci o nové smlouvě o spolupráci s Uzbekistánem „FAO Country Programming Framework for the Republic of Uzbekistan 2014–2017“. Do realizace projektů FAO v Uzbekistánu se zapojí rovněž soukromý sektor a další bilaterální dárci.

FAO se v Uzbekistánu do roku 2017 zaměří na diverzifikaci rostlinné výroby, na zlepšení chovu a zdraví hospodářských zvířat (dobytka a včel), na boj proti škůdcům a na trvale udržitelné zacházení s přírodními zdroji. Dalšími prioritami spolupráce jsou zemědělský výzkum, zavádění moderních metod pěstování ovoce, například vinné révy a rozvoj chovu sladkovodních ryb. V textu smlouvy je zmíněna rovněž spolupráce v oblasti lesnictví. Uzbekská strana zdůrazňuje svůj záměr využít spolupráce s FAO i pro posílení svého exportu zemědělské produkce a potravin. Má zájem například o zavádění moderních technologií sklizně a skladování. Je plánován rovněž rozvoj exportně orientovaného zpracovatelského průmyslu, například v oblasti produkce medu a přírodních léčebných i kosmetických prostředků, vyráběných z medu a včelích plástů.

Doplňující informace

Zpráva o rozvoji zemědělství Uzbekistánu

Stálý představitel Uzbekistánu při FAO prezentoval v září 2015 zprávu, která shrnuje dosažený vývoj reforem zemědělství a potravinářského průmyslu Uzbekistánu od rozpadu Sovětského svazu a další priority rozvoje obou sektorů. Zpráva zdůrazňuje jako stěžejní následující obory realizovaných reforem:

- Transformace státních statků a zemědělských družstev v zemi na soukromě hospodařící farmy.
- Diverzifikace zemědělství (podpora pěstování brambor, vinné révy, chovu včel, drůbeže a rozvoj chovu sladkovodních ryb).
- Rozvoj finančních úvěrů soukromě hospodařícím zemědělcům.
- Zřízení efektivně fungujících dodavatelských a servisních služeb pro zemědělství.
- Vytvoření zemědělských logistických a skladovacích kapacit.

Významná je rovněž informace o dosažené diverzifikaci exportu uzbeckých potravin a dalších zemědělských produktů. Uzbekistán v minulosti exportoval především do Ruska, Kazachstánu a dalších zemí SNS, v současné době je realizován export do 120 zemí světa, výslovně jsou jmenovány Indonésie, Japonsko, Mongolsko, Norsko, Saúdská Arábie, Slovensko, Thajsko a USA.

Z hlediska možného uplatnění českých technologií a odborného know-how je vysoce zajímavá zpráva o prioritním rozvoji ochrany a trvale udržitelného využívání vodních zdrojů, určených pro potřeby zemědělství. V Uzbekistánu již bylo realizováno, nebo právě probíhá, několik rozvojových projektů s tímto sektorovým zaměřením, financovaných například ze zdrojů Světové banky, Islámské rozvojové banky, Asijské rozvojové banky a zahraniční rozvojové pomoci Francie i Německa. Do projektů rozvoje zemědělství Uzbekistánu se již zapojili i čínští investoři.

Program adaptace zemědělství na klimatické změny

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v červnu 2015 zprávu o zahájení pětiletého projektu integrované ochrany půdních zdrojů proti zhoršování kvality a ubývání zemědělské půdy v důsledku sucha, desertifikace a následkem dalších negativních dopadů klimatických změn. V rámci realizace projektu je věnována pozornost rovněž zachování místní biodiverzity. Partnerskými zeměmi projektu jsou Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turecko a Turkmenistán. Finanční prostředky na realizaci projektu v celkové výši 11 mil. USD poskytl ze svého rozpočtu „Global Environment Facility – GEF“, fungující v rámci struktur Světové banky.

Perspektivy rozvoje akvakultury

FAO v říjnu 2014 uveřejnilo informaci o příznivých perspektivách rozvoje sladkovodního rybářství a akvakultury v zemích postsovětského prostoru včetně Uzbekistánu. Informace se mimo jiné odvolává na závěry publikace „The State of World Fisheries and Aquaculture 2014“. FAO v roce 2014 realizovalo, ve spolupráci s Tureckem, významný projekt předávání know-how a budování kapacit chovu pstruhů v Uzbekistánu, Kyrgyzstánu, Ázerbájdžánu a v Tádžikistánu. Do školení odborníků v oblasti sladkovodního rybolovu z partnerských zemí byla zapojena rovněž významná soukromá turecká společnost Azer Altin Trout Company Ltd.

11.5. ASIE A BLÍZKÝ VÝCHOD

Afghánistán

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Tomio Shichiri

FAO Representative in Afghanistan

Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

Opposite Kabul University

Kabul

Afghanistan

Tel.: +93 20 251 0427 or 29 ext 101 or 102

E-mail: FAO-AF@fao.org a FAOAF-REP@fao.org

Afghánistán a FAO

Spolupráce Afghánistánu a FAO má za cíl především posílit zatím nedostatečně využitý potenciál země v oblasti trvale udržitelného rozvoje zemědělství a potravinového zabezpečení. Finanční objem prostředků FAO na realizaci projektů v Afghánistánu (28,1 mil. USD v roce 2014) je největší v rámci asijského kontinentu a jeden z největších na globální úrovni. Experti FAO dosud realizovali v Afghánistánu rozvojové projekty v oblasti potravinového zabezpečení se sektorovým zaměřením například na obnovu zavlažovacích kanálů, opatření v oblasti zajištění osiva a na rozvoj produkce mléka a pěstování drůbeže na úrovni drobných farem. Dlouhodobými prioritami práce FAO v Afghánistánu jsou rovněž prevence a boj proti zemědělským škůdcům a posílení role žen v afghánském zemědělství.

Projekty FAO v Afghánistánu

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti zatím neaktualizovaný programový dokument spolupráce FAO s Afghánistánem CPF pro léta 2012–2015, který stanovuje následujících 6 prioritních oblastí:

- Podpora zvyšování produktivity zemědělství.
- Podpora zlepšení vodního hospodářství a zavlažovacích systémů.
- Příprava a implementace politik rozvoje zemědělství.
- Podpora lepšího využívání přírodních zdrojů.
- Podpora rozvoje potravinového zabezpečení.
- Podpora rozvoje kapacit v oblasti krizového řízení.

Japonský rozvojový projekt v Afghánistánu

Regionální kancelář FAO pro země Asie a Tichomoří uveřejnila v prosinci 2015 informaci o zahájení japonského rozvojového projektu v Afghánistánu. Do jeho realizace je kromě FAO zapojeno rovněž afghánské Ministerstvo zemědělství a zavlažování. Cílem projektu je zvýšení efektivnosti fungování zavlažovacích systémů a infrastruktur ve třech afghánských provinciích. Uživatelé zavlažování bude 9 tisíc místních farmářských rodin, pěstujících rýži. Dále proběhne školení 120 afghánských expertů ze státních institucí v oblasti managementu vodních zdrojů. Dalším sektorovým zaměřením japonského projektu bude prevence onemocnění brambor. Celková finanční hodnota projektu činí 12,3 mil. USD.

Kambodža

Zastoupení FAO v zemi

Mrs. Nina Brandstrup
FAO Representation
Street No. 370, Boeung Keng Kang I
Khan Chamcarmon, House No.5
Phnom Penh
Cambodia

Tel.: +855 23 216 566
E-mail: FAO-KH@fao.org

Kambodža a FAO

Spolupráce Kambodži a FAO na realizaci společných projektů rozvoje zemědělství, vodního hospodářství a rybolovu se začala naplno rozvíjet v roce 1994, do té doby byla z politických a bezpečnostních důvodů omezená. Kambodža využívá know-how FAO například pro zvyšování kvalifikace a školení farmářů, pro posilování jejich zapojení do hodnotových řetězců, pro rozvoj tržních mechanismů v oblasti zemědělství a potravinářského průmyslu, pro prevenci a opatření proti šíření veterinárních onemocnění a pro zvyšování odolnosti zemědělství proti přírodním katastrofám.

Projekty FAO v Kambodži

V současné době (stav roku 2016) sice dle dostupných informací není k dispozici platný programový dokument spolupráce FAO s Kambodžou, zdroje FAO nicméně uvádějí následujících 5 prioritních oblastí spolupráce:

- Zvyšování produktivity malých zemědělských farem.
- Zlepšení ochrany spotřebitelů a zlepšení fungování trhu potravin a zemědělských produktů.
- Zlepšení potravinového zabezpečení.
- Zlepšení využívání přírodních zdrojů.
- Adaptace zemědělství na klimatické změny a krizový management.

Mongolsko

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Percy W. Misika
FAO Representative in Mongolia residing in China
Room 201, UN House,
United Nations street 14
14 201 Ulanbaatar
Mongolia

Tel.: +976 11 310 248

Fax: +976 11 320 256

E-mail: FAO-MN@fao.org

Mongolsko a FAO

Spolupráce Mongolska a FAO na realizaci společných projektů rozvoje zemědělství, vodního hospodářství a rybolovu se rozvíjí od roku 1973 (vstup Mongolska do FAO). Mezi dosavadní sektorové priority projektů FAO v Mongolsku patří trvale udržitelný rozvoj zemědělství, zlepšení úrovně potravinového zabezpečení, rozvoj venkovských oblastí a trvale udržitelný management přírodních zdrojů.

Projekty FAO v Mongolsku

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Mongolskem CPF pro léta 2012–2016, který stanovuje následující 4 prioritní oblasti:

- Trvale udržitelný rozvoj a management přírodních zdrojů.
- Podpora trvale udržitelného rozvoje chovu hospodářských zvířat.
- Podpora zavádění zemědělských technologií respektujících normy ochrany životního prostředí.
- Rozvoj tržních mechanismů a hodnotových řetězců ve vztahu k zemědělství a potravinářskému průmyslu, včetně zvyšování standardů nezávadnosti potravin.

Projekt rozvoje lesního hospodářství

Ačkoliv lesní porosty tvoří pouze 11 % celkové rozlohy země, jsou velmi důležité pro ekologický systém země a pro zajištění obživy a zaměstnání pro významnou skupinu místních obyvatel. V současné době se experti FAO podílejí v Mongolsku na realizaci víceletého projektu trvale udržitelného využívání lesů, na který byly vyčleněny finanční prostředky o celkové výši 3,5 mil. USD.

Palestinská autonomní území

Zastoupení FAO v zemi

Food and Agriculture Organization of the United Nations
Mount of Olives St. 25 – Sheikh Jarrah
P.O. Box 22246
91513 Jerusalem

Tel.: +972 (0)2 532 1950/2757

Fax: +972 (0)2 540 0027

E-mail: va-fao-wbgs@fao.org

Palestinská autonomní území a FAO

Palestinská autonomní území patří k chudším zemím blízkovýchodního regionu, přičemž jejich ekonomicko-sociální stabilita je velmi důležitá pro celou oblast. Zde realizované projekty FAO i charakter spolupráce FAO s Palestinskými autonomními územími odpovídají místním specifickým podmínkám i současnému zahraničněpolitickému postavení tohoto území. FAO ve svých dokumentech Palestinská autonomní území označuje jako „West Bank and Gaza Strip“. Palestinská autonomní území nejsou členskou zemí FAO.

Projekty FAO na Palestinských autonomních územích

V současné době (stav roku 2016) neexistuje dle dostupných informací programový dokument spolupráce FAO s Palestinskými autonomními územími. Projekty FAO na tomto území jsou uváděny například v podkladech 33. zasedání Regionální konference FAO pro země Blízkého Východu a Severní Afriky, konaného v dubnu 2016. Palestinská autonomní území byla zahrnuta do přípravy projektů v rámci regionální iniciativy posilování odolnosti partnerských zemí vůči krizím v oblasti potravinového zabezpečení a výživy – „Regional Initiative on Building Resilience for Food Security and Nutrition“. Experti FAO v nedávné době realizovali na Palestinských autonomních územích řadu projektů, sektorově zaměřených například na zvyšování efektivnosti místního zemědělství, na zlepšení přístupu farmářů k vodním zdrojům, na školení mladých farmářů, na ochranu zdraví hospodářských zvířat a na prevenci veterinárních onemocnění.

Experti FAO realizovali v roce 2015 na Palestinských autonomních územích ve spolupráci s Belgií jednoletý projekt, který představuje přechod mezi rozvojovou spoluprací a humanitární pomocí. Belgie přispěla částkou 475 000 USD. Projekt byl zaměřen na zvyšování úrovně potravinového zabezpečení obyvatel městských a příměstských oblastí formou domácí produkce potravin. Tímto způsobem má být dosaženo zvýšení jejich odolnosti vůči humanitárním krizím, způsobeným přírodními katastrofami nebo ozbrojenými konflikty. Zvláštní pozornost byla v této souvislosti věnována zlepšení postavení místních žen v zemědělství. Projekt zahrnoval rovněž preventivní opatření proti šíření epidemie ptáčích chřipky.

Regionální kancelář FAO pro země Blízkého Východu a Severní Afriky uveřejnila v březnu 2016 informaci o jednání mezi ředitelem kanceláře FAO a palestinským ministrem

zemědělství. Předmětem jednání bylo posílení vzájemné spolupráce, sektorově zaměřené především na trvale udržitelné vodní hospodářství, zavlažování a technologie zpracování vody.

Vietnam

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Jong – Ha Bae
FAO Representative in Vietnam
Green ONE UN House
304 Kim Ma road, Ba Dinh District, Hanoi
Viet Nam
Mailing Address: P.O. Box 63, Hanoi
Tel: +84-4-38500100
Fax: +84-4-37265520
E-mail: FAO-VN@fao.org

Vietnam a FAO

Vietnam je členskou zemí FAO od roku 1978. Od té doby experti FAO v této zemi realizovali velké množství projektů, sektorově zaměřených například na modernizaci a zvyšování produktivity zemědělství, rozvoj venkovských oblastí a na ochranu životního prostředí. Současné programy spolupráce FAO s Vietnamem reflektují hospodářské úspěchy země dosažené v posledních letech.

Projekty FAO ve Vietnamu

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Vietnamem CPF pro léta 2012–2016, který stanovuje následující 4 prioritní oblasti:

- Legislativa a strategie v oblasti trvale udržitelného rozvoje potravinového zabezpečení země.
- Adaptace zemědělství na klimatické změny a s ním spojený management rizik a snižování negativních dopadů klimatických změn.
- Zvyšování kvality produkce zboží a služeb v sektorech zemědělství, lesnictví a rybolovu. Zvláštní pozornost je v této souvislosti věnována rozvoji zemědělského výzkumu, zavádění nových technologií i inovativních postupů a snižování ztrát potravin po sklizni.
- Posilování efektivnosti a inkluzivního charakteru zemědělství a potravinářského průmyslu se zvláštním důrazem na pracovní začleňování znevýhodněných vrstev obyvatel venkovských oblastí.

Doplňující informace

Zapojení Vietnamu do třístranných projektů spolupráce Jih – Jih

V uplynulých deseti letech se celkem 400 vietnamských expertů zapojilo do třístranných projektů spolupráce Jih – Jih v rámci „FAO South – South Cooperation Programme“. Vietnamské odborníky působili jako školitelé místních farmářů v různých zemích Subsaharské Afriky. V nedávné době byl například tímto způsobem v Namibii realizován třístranný rozvojový projekt financovaný Španělskem, v jehož rámci poskytovalo osm vietnamských expertů a techniků dlouhodobá školení v oblasti trvale udržitelného rozvoje akvakultury a sladkovodních rybích farem.

Prevence epidemií hospodářských zvířat

FAO dlouhodobě věnuje ve Vietnamu pozornost prevenci epidemií onemocnění hospodářských zvířat, a to včetně nemocí, přenositelných ze zvířat na člověka. V roce 2006 vzniklo ve Vietnamu specializované odborné pracoviště odborné pracoviště FAO nazvané „Emergency Centre for Transboundary Animal Diseases – ECTAD“. Původně byl jeho náplní práce především boj proti šíření epidemie ptačí chřipky. V současné době se zabývá i širšími aspekty bezpečnosti a nezávadnosti potravin nejen v oblasti boje proti epidemiím, ale například i z hlediska standardů produkce potravin a dalších zemědělských produktů.

11.6. SUBSAHARSKÁ AFRIKA

Etiopie

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Amadou Allahoury Diallo
FAO Representation
CMC Road Near ILRI
Bole Sub City
Kebele 12/13 Addis Ababa
Ethiopia
Mailing Address: P O Box 5536, Addis Ababa
Tel.: +251-11-647 8888
Fax: +251-11-647 8800
E-mail: FAO-ET@fao.org

Etiopie a FAO

Etiopie je členskou zemí FAO od roku 1948, od roku 1981 je etiopské hlavní město Addis Abeba sídlem Subregionální kanceláře FAO pro východní Afriku. V uplynulých 10 letech (stav roku 2016) experti FAO realizovali v Etiopii přibližně 100 projektů s různým sektorovým zaměřením, například podpora politik rozvoje a zvyšování produktivity zemědělství, trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů, evidence zemědělské půdy, podpora rozvoje chovu hospodářských zvířat a produkce obilovin i ovoce a rozvoj obchodu zemědělskými produkty. Významné jsou rovněž projekty v oblasti zvyšování odolnosti zemědělství vůči přírodním katastrofám a jeho následné obnovy, které mají v současné době mimořádný význam v souvislosti s klimatickými změnami (katastrofální sucho), vyvolanými fenoménem El Niño.

Projekty FAO v Etiopii

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti zatím neaktualizovaný programový dokument spolupráce FAO s Etiopií CPF pro léta 2011–2015, který stanovuje následující 3 prioritní oblasti:

- Zvyšování produktivity a konkurenceschopnosti zemědělství.
- Trvale udržitelný rozvoj a management využívání přírodních zdrojů.
- Rozvoj potravinového zabezpečení a zlepšení úrovně výživy.

Program krizové pomoci Etiopii

FAO se snaží co nejúčinněji reagovat na tíživé dopady klimatického fenoménu El Niño a s ním spojené sucho na zemědělství Etiopie. FAO plánuje přispět ke zlepšení vážné situace v oblasti potravinového zabezpečení Etiopie krizovým programem, v jehož rámci má během roku 2016 obdržet účinnou pomoc celkem 1,8 milionu drobných farmářů a pěstitelů dobytka.

Experti FAO dále v souvislosti s negativními dopady fenoménu El Niño na zemědělství zemí východní Afriky upozorňují na nebezpečí výskytu onemocnění „Rift Valley Fever“ – „Horečka údolí Ríft“. Jedná se o virové onemocnění způsobené virem RVF, přenášené například moskyty. Postihuje lidskou populaci i hospodářská zvířata. Dle prognóz FAO hrozí ve východoafrickém regionu zvýšené nebezpečí propuknutí rozsáhlé epidemie RVF, která se v této oblasti vyskytuje za normálních okolností přibližně jednou za deset let.

Nigerie

Zastoupení FAO v zemi

Ms. Louise Lobisa Setshwaelo
FAO Representative in Nigeria
Old CBN Building Nr. 4
Zaria Street Off Samuel Ladoke
Akintola Boulevard Garkii II Abuja
Nigeria

Tel.: +234-9-781 2155

E-mail: FAO-NG@fao.org

Nigerie a FAO

Místní zastoupení FAO v Nigérii zahájilo provoz v roce 1978, od té doby experti FAO poskytli Nigérii významnou podporu v rámci formulace a implementace politik, strategií a projektů v oblasti trvale udržitelného rozvoje zemědělství, výživy a využívání přírodních zdrojů. Dlouhodobými sektorovými prioritami práce FAO v Nigérii jsou rozvoj venkovských oblastí a snižování chudoby jejich obyvatel, transformace zemědělského sektoru

s důrazem na zlepšování podmínek zaměstnání žen i mladých lidí a zlepšení systému produkce a distribuce osiv hospodářských rostlin. Od roku 2003 se FAO podílí v Nigérii ve spolupráci s Čínou rovněž na realizaci řady menších projektů spolupráce Jih – Jih, zaměřených na rozvoj různých sektorů zemědělství a akvakultury.

Projekty FAO v Nigérii

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Nigérií CPF pro léta 2013–2017, který stanovuje následujících 5 prioritních oblastí:

- Rozvoj potravinového zabezpečení a zlepšení úrovně výživy.
- Podpora tvorby národních politik trvale udržitelného rozvoje zemědělství a aktualizace příslušné legislativy a norem.
- Trvale udržitelný rozvoj a management využívání přírodních zdrojů.
- Agenda transformace zemědělství prioritně zaměřená na zapojování drobných farmářů do hodnotových řetězců a na zlepšování podmínek zaměstnávání žen a mladých lidí v zemědělství.
- Zvyšování odolnosti země vůči krizím a management rizik.

Doplňující informace

Projekt zlepšení úrovně obalové techniky

Regionální kancelář FAO pro země Subsaharské Afriky v dubnu 2016 zveřejnila informaci o zahájení nového regionálního projektu, zaměřeného na zlepšení úrovně obalové techniky menších a středních výrobců potravin. Pilotními zeměmi projektu je celkem deset afrických států, mezi nimi i Nigérie. Cílem projektu, jehož realizace je plánována po dobu tří let, je přispět ke snížení ztrát potravin v zemích Subsaharské Afriky, které jsou často způsobovány nedostatečnou úrovní obalové techniky.

Senegal

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Vincent Martin

FAO Representative in Senegal

FAO Representation

15, rue Calmette, angle rue El Hadj Amadou Assane Ndoyle

33 000 Dakar

Senegal

Tel.: +221 33 889 16 59

E-mail: FAO-SN@fao.org

Senegal a FAO

Senegal a FAO již aktivně spolupracují po dobu několika desetiletí. Od poloviny 90. let 20. století experti FAO v této zemi realizovali přibližně 200 projektů, sektorově zaměřených například na modernizaci a zvyšování produktivity zemědělství, trvale udržitelné využívání vodních zdrojů, ochranu půdního fondu, trvale udržitelný rozvoj lesnictví, komunikační rozvojové strategie a posilování personálních a institucionálních kapacit, krizové řízení, posilování odolnosti v oblasti potravinového zabezpečení, sociální aspekty rozvoje zemědělství a projekty spolupráce Jih – Jih.

Projekty FAO v Senegalu

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO se Senegalem CPF pro léta 2013–2017, který stanovuje následující 3 prioritní oblasti:

- Rozvoj potravinového zabezpečení a zlepšení produktivity a konkurenceschopnosti zemědělského sektoru.
- Trvale udržitelný rozvoj, obnova a management využívání přírodních zdrojů.
- Zvyšování odolnosti země vůči krizím a management rizik v oblasti potravinového zabezpečení a výživy.

Doplňující informace

Projekt zlepšení úrovně obalové techniky

Regionální kancelář FAO pro země Subsaharské Afriky v dubnu 2016 zveřejnila informaci o zahájení nového regionálního projektu, zaměřeného na zlepšení úrovně obalové techniky menších a středních výrobců potravin. Pilotními zeměmi projektu je celkem deset afrických států, mezi nimi i Senegal. Cílem projektu, jehož realizace je plánována po dobu tří let, je přispět ke snížení ztrát potravin v zemích Subsaharské Afriky, které jsou často způsobovány nedostatečnou úrovní obalové techniky.

Zambie

Zastoupení FAO v zemi

Mr. George O. Okech
FAO Representative in Zambia
FAO Representation
Hse 5, Addis Ababa Drive
Ridgeway
Lusaka
Mailing Address: PO Box 30563, Lusaka
Tel.: +260-211-252568
E-mail: FAO-ZM@fao.org

Zambie a FAO

Místní zastoupení FAO v Zambii zahájilo provoz v roce 1978, od té doby experti FAO realizovali v zemi řadu projektů v oblasti trvale udržitelného rozvoje zemědělství, výživy a využívání přírodních zdrojů. Současnými a nedávnými sektorovými prioritami práce FAO v Zambii jsou rozvoj akvakultury a pěstování ryb, trvale udržitelné využívání lesních zdrojů, rozvoj pěstování manioku jedlého, rozvoj ekologického zemědělství, rozvoj chovu koz, rozvoj produkce medu. FAO se v Zambii dále zaměřuje i na programy rozvoje venkovských oblastí a na trvale udržitelný rozvoj chovu hospodářských zvířat, a to včetně prevence jejich onemocnění. Významnou aktuální prioritou práce FAO v Zambii je boj proti negativním dopadům klimatického fenoménu El Niño.

Projekty FAO v Zambii

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti zatím neaktualizovaný programový dokument spolupráce FAO se Zambií CPF pro léta 2013–2015, který stanovuje následující 4 prioritní oblasti:

- Zvyšování produktivity zemědělství, rozvoj potravinového zabezpečení a zlepšení úrovně výživy.
- Podpora zvyšování přílivu investic do rozvoje zemědělství.
- Trvale udržitelný rozvoj a management využívání přírodních zdrojů (zemědělská půda, lesní a vodní zdroje).
- Zlepšování postavení znevýhodněných skupin obyvatel venkovských oblastí.

Doplňující informace

Setkání generálního ředitele FAO s prezidentem Zambie

Dne 5. února 2016 se uskutečnilo setkání generálního ředitele FAO s prezidentem Zambie. Hlavním předmětem rozhovorů bylo pokračování spolupráce Zambie s FAO

v oblasti trvale udržitelného rozvoje zemědělství a rozvojové priority země. GR FAO v této souvislosti zmínil, že Zambie disponuje velkým potenciálem zemědělského rozvoje díky svým bohatým přírodním i lidským zdrojům. Je však nezbytné realizovat projekty zvyšování odolnosti zambijského zemědělství vůči klimatickým změnám. Dalšími prioritami spolupráce Zambie a FAO je rozvoj akvakultury a chovu ryb s cílem snížit závislost země na dovozu rybích produktů. FAO již realizuje v Zambii projekt rozvoje malých rybích farem o celkovém finančním objemu 40 mil. USD. Na realizaci tohoto projektu se finančně podílí také Africká rozvojová banka.

Projekt zlepšení úrovně obalové techniky

Regionální kancelář FAO pro země Subsaharské Afriky v dubnu 2016 zveřejnila informaci o zahájení nového regionálního projektu, zaměřeného na zlepšení úrovně obalové techniky menších a středních výrobců potravin. Pilotními zeměmi projektu je celkem deset afrických států, mezi nimi i Zambie. Cílem projektu, jehož realizace je plánována po dobu tří let, je přispět ke snížení ztrát potravin v zemích Subsaharské Afriky, které jsou často způsobovány nedostatečnou úrovní obalové techniky.

II.7. LATINSKÁ AMERIKA

Chile

Zastoupení FAO v zemi

Mrs. Eve Crowley

Representante de la FAO en Chile

(Zároveň zastává funkci zástupkyně ředitele Regionální kanceláře FAO)

Representación de la FAO

Av. Dag Hammarskjöld 3241, Vitacura

Santiago de Chile

Chile

Tel: +56 2 2923 2103

E-mail: FAO-CHL@fao.org

Chile a FAO

Chile aktivně spolupracuje s FAO od roku 1955, v roce 1978 se chilské hlavní město Santiago de Chile stalo sídlem Regionální kanceláře FAO pro země Latinské Ameriky. Chile je pro FAO významným příkladem latinskoamerické země, úspěšné v oblasti odstraňování hladu a podvýživy svých obyvatel. Chile je také pro FAO důležitým partnerem pro realizaci třístranných projektů spolupráce Jih – Jih. Experti FAO se v nedávné minulosti v Chile úspěšně podíleli například na projektech ochrany zdraví hospodářských zvířat, na strategiích trvale udržitelného rozvoje chovu dobytka a lesního hospodářství a na obnově oblastí postižených přírodními katastrofami (zemětřesení, sopečné erupce a lesní požáry).

Projekty FAO v Chile

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Chile CPF pro léta 2015–2018, který stanovuje následující 3 prioritní oblasti:

- Legislativa a strategie v oblasti trvale udržitelného rozvoje potravinového zabezpečení a výživy.
- Adaptace zemědělství na klimatické změny a s ním spojené trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů.
- Partnerství Chile a FAO v oblasti realizace třístranných projektů spolupráce Jih – Jih.

Kolumbie

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Rafael Zavala
Representante de la FAO en Colombia
Representación de la FAO
Calle 72 No. 7-82 Oficina 702
Edificio Acciones y Valores
Bogotá
Colombia

Tel: +57 | 3465101

Fax: +57 | 2103064

E-mail: FAO-CO@fao.org

Kolumbie a FAO

Zastoupení FAO v Kolumbii bylo otevřeno v roce 1977. Experti FAO se od té doby v Kolumbii úspěšně podíleli na realizaci řady projektů a na formulaci strategií v oblasti zlepšování úrovně výživy a trvale udržitelného rozvoje zemědělství. Velká pozornost je v této souvislosti věnována například odbornému školení farmářů v odlehlých venkovských oblastech.

Projekty FAO v Kolumbii

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO s Kolumbií CPF pro léta 2015–2018, který stanovuje následujících 5 prioritních oblastí:

- Rozvoj trvale udržitelného rozvoje potravinového zabezpečení a výživy, odstraňování podvýživy v zemi.
- Trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů a trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství.
- Inovativní metody rozvoje zemědělství a systémů produkce potravin se zvláštním důrazem na sociální aspekty a na rozvoj odloučených a jinak znevýhodněných venkovských oblastí.
- Rozvoj rodinného farmářství a inkluzivní zapojování rodinných farem do hodnotových řetězců.

- Rizikový management a zvyšování odolnosti zemědělství vůči krizím, spojeným s přírodními katastrofami, ozbrojenými konflikty a s riziky sociálního charakteru.

Zapojení FAO do projektu postkonfliktní obnovy venkovských oblastí Kolumbie

Regionální kancelář FAO pro země Latinské Ameriky počátkem února 2016 informovala o návštěvě generálního ředitele FAO v Kolumbii, během které se setkal i s kolumbijským prezidentem. GR FAO při této příležitosti uvedl, že experti FAO se v blízké budoucnosti zapojí do projektů zlepšení potravinového zabezpečení venkovských oblastí Kolumbie, které byly až do nedávné doby dějištěm dlouholetých bojů mezi jednotkami kolumbijských ozbrojených sil a příslušníky radikální levicové guerillové formace FARC. Dle Komentáře FAO disponuje Kolumbie značným potenciálem dalšího rozvoje svého zemědělství, protože země má na svém území 22 milionů hektarů zemědělsky využitelné půdy, z nichž je v současné době obděláváno pouze 5 milionů hektarů.

11.8. DÁRCOVSKÉ ZEMĚ

Čína

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Percy Misika
FAO Representation in China
Jianwai Diplomatic Compound
4-2-151/152
Jianguomenwai
100600 Beijing
China
Tel.: +86-10-65322835
Fax: +86-10-65325042
E-mail: FAO-CN@fao.org

Čína a FAO

Čína je jednou ze zakládajících zemí FAO a dlouhou dobu využívala odborné know-how organizace pro rozvoj svého zemědělského a potravinářského sektoru. V rámci dosavadní spolupráce Číny s FAO již bylo realizováno více než 400 společných projektů s různým sektorovým zaměřením. Od roku 1997 se Čína stala partnerem FAO pro realizaci významných rozvojových projektů v rámci spolupráce Jih – Jih. Čína je na půdě FAO často prezentována jako příklad země, úspěšné v oblasti rozvoje zemědělství a potravinového zabezpečení. Čínské zkušenosti jsou ze strany FAO považovány za široce využitelný zdroj inspirace i pro další státy, například v rámci projektů rozvoje rodinného farmářství a moderního fungování zemědělských družstev vlastníků. V této souvislosti jsou například zmiňovány úspěchy čínské liberalizace a reformy zemědělského sektoru, realizované od 80. let 20. století, možnosti uplatnění čínské zemědělské techniky v zemích třetího světa a čínské zkušenosti se sezónním půjčováním techniky státními organizacemi soukromě hospodařícím rolníkům v době sklizně.

Doplňující informace

Podpis smlouvy FAO – Čína o realizaci programů spolupráce Jih – Jih

V červnu roku 2015 byla uveřejněna informace o podpisu smlouvy FAO a Číny o poskytnutí finančních prostředků ve výši 50 mil. USD na programy spolupráce Jih – Jih realizované prostřednictvím FAO. Čínský příspěvek z roku 2015 navazuje na předchozí čínský dar ve výši 30 mil. USD v roce 2009. Prioritní oblastí realizace čínských rozvojových projektů jsou země Subsaharské Afriky a v menší míře rovněž partnerské státy Asie a Latinské Ameriky. Čína v rámci spolupráce s FAO vyslala do těchto zemí od roku 2009 celkem 3 000 zemědělských a potravinářských expertů.

Podpis smlouvy o spolupráci mezi FAO a čínskou zemědělskou akademií

FAO v listopadu 2015 zveřejnilo informaci o podpisu smlouvy o spolupráci s čínskou akademií zemědělských věd. GR FAO v této souvislosti vysoce ocenil odborné know-how

a dosavadní výsledky práce čínských partnerů. Dále uvedl, že spolupráce s čínskou zemědělskou akademií bude významným přínosem pro posílení programů FAO v oblasti podpory spolupráce Jih – Jih. Čínská akademie zemědělských věd se v rámci spolupráce s FAO zaměří například na sektory hybridních technologií pro produkci rýže, na léčení a prevenci veterinárních a fytosanitárních onemocnění, zemědělské mechanizace, vodního hospodářství a zavlažovacích systémů, na analýzy trhů zemědělských produktů, informační systémy potravinového zabezpečení a na strategie posilování odolnosti partnerských zemí vůči krizím.

Zahájení partnerství FAO s čínskou tiskovou agenturou Xinhua News

Regionální kancelář FAO pro Asii a Tichomoří zveřejnila v říjnu 2015 informaci o uzavření smlouvy s čínskou tiskovou agenturou Xinhua News. Předmětem partnerství je spolupráce v oblasti zveřejňování zpráv a informací, vztahujících se k výživě, zemědělství a k potravinovému zabezpečení. Kromě sdílení informací jsou v rámci partnerství plánovány i společné akce například ve formě konferencí a workshopů. FAO se tímto způsobem snaží inovovat svou komunikační strategii a zajistit efektivní šíření informací o svém know-how ve všech oficiálních jazycích OSN, včetně čínštiny.

Evropská unie

Zastoupení FAO

Stýčný úřad FAO při EU v Bruselu

FAO Liaison Office with the European Union and Belgium

Boulevard Simon Bolivar 30

Bruxelles

Belgium

Tel: + 32 2 2040740

E-mail: FAO-LOB@fao.org

Delegace EU při FAO a dalších agenturách OSN v Římě

Delegation of the European Union to the Holy See, to the Order of Malta, and to the United Nations Organizations in Rome

Via IV Novembre, 149 (4th floor)

00187 Rome

Italy

Tel: +39 06 679 78.23 / +39 06 678 26 72 / +39 06 696 69 1

Fax: +39 06 679 78 30

E-mail: delegation-rome@eeas.europa.eu

Web: <http://eeas.europa.eu/delegations/rome/>

Evropská unie a FAO

Evropská unie je jedním z klíčových partnerů FAO v oblasti společné realizace rozvojových projektů a v současné době je největším přispěvatelem do dobrovolné části rozpočtu FAO (který tvoří 60 % celkového rozpočtu). Partnerství EU a FAO se stále rozšiřuje a průběžně reaguje na nové problémy trvale udržitelného rozvoje zemědělství partnerských i vyspělých zemí (například nové epidemie veterinárních onemocnění a negativní dopady klimatického fenoménu El Niño). Za léta 2012 až 2014 přispěla EU do rozpočtu FAO dobrovolným příspěvkem ve výši 512 mil. USD, určeným pro financování projektů, implementovaných prostřednictvím FAO. Evropská unie má statut členské organizace FAO. EU se v oblasti příspěvků FAO řídí obecnými prioritami EU a dokumentem o partnerství z roku 2011, který určil priority EU vůči FAO a dalším římským institucím systému OSN. Většina dobrovolných příspěvků EU směřuje v současné době na realizaci společných projektů v zemích Subsaharské Afriky. EU nehradí povinné příspěvky do FAO, platí pouze příspěvek na krytí nákladů spojených se svým členstvím (569 tisíc EUR na biennium 2016-17). Realizace společných projektů EU a FAO má různé formy, FAO pro tyto projekty většinou poskytuje částečné financování ze svého rozpočtu a odbornou expertizu. V některých případech je hlavním gestorem společných projektů FAO, v jiných přímo EU.

Prioritní oblasti spolupráce v rámci programu partnerství EU – FAO

Základními prioritami partnerství EU a FAO pro léta 2014–2020 jsou inkluzivní zemědělský růst, trvale udržitelný rozvoj zemědělství, systematické posilování odolnosti partnerských zemí vůči humanitárním krizím a zajištění obživy jejich obyvatel.

Hlavní aktuální sektory spolupráce EU a FAO:

- Potravinové zabezpečení a výživa.
- Trvale udržitelný rozvoj zemědělství v partnerských zemích se zvláštním důrazem na sociální aspekty.
- Adaptace zemědělství, lesnictví a rybolovu na klimatické změny, zachování biodiverzity a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů.
- Nezávadnost potravin a omezování jejich ztrát.
- Podpora zemědělského výzkumu a inovativních metod trvale udržitelného rozvoje venkovských oblastí a zemědělského obchodu.
- Spolupráce v oblasti zemědělských statistik a výměny informací.

Programy FIRST a INFORMED

V roce 2015 bylo oznámeno, v souvislosti s konáním Třetí mezinárodní konference o financování rozvoje v Addis Abebě, zahájení dvou nových programů spolupráce EU a FAO. Cílem programů FIRST (Food and Nutrition Security Impact, Resilience, Sustainability and Transformation) a INFORMED (Information for Nutrition Food Security and Resilience for Decision-Making) je posílení potravinového zabezpečení a odolnosti vůči krizím i trvale udržitelného charakteru zemědělství v celkem 35 projektových zemích, především v Subsaharské Africe, mezi kterými jsou i prioritní země zahraniční rozvojové spolupráce ČR (Afghánistán, Etiopie, Kambodža a Zambie) nebo země, kde mají

české subjekty komparativní výhody a zvýšenou možnost uplatnění (Tádžikistán), a dále rovněž další asijská země Bangladéš a dvě země Karibské oblasti – Kuba a Haiti. EU se na financování realizace obou programů bude podílet částkou ve výši 50 mil. USD, FAO 23,5 mil. USD.

Hlavním cílem programu FIRST je podpořit partnerské země v oblasti formování efektivních strategií rozvoje zemědělství, produkce potravin a potravinového zabezpečení. Na realizaci projektů v rámci programu FIRST jsou v letech 2014–2020 plánovány finanční prostředky ve výši 8 miliard EUR.

Program INFORMED má za cíl především posílení kapacit partnerských zemí a relevantních regionálních organizací v oblasti shromažďování a zpracování dat ohledně potravinového zabezpečení a trvale udržitelného zemědělství. Cílem programu je přispět k vytvoření globálního přehledu hrozeb, spojených s nedostatkem potravin a s nebezpečím vzniku humanitárních krizí, vyvolaných nedostatečným potravinovým zabezpečením, a to včetně stupně vážnosti krizí a počtu ohrožených osob. Tento přehled následně umožní donorům i dalším místním, zahraničním i multilaterálním aktérům humanitární pomoci i zahraniční rozvojové spolupráce dosáhnout vyšší efektivnosti realizovaných operací a programů.

Příklady společných rozvojových projektů EU a FAO

Gruzie

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii uveřejnila v červenci 2015 informaci o ocenění, kterého se dostalo z gruzínské strany rozvojovým projektům, realizovaným v Gruzii ze zdrojů finančního nástroje vnější spolupráce EU – European Neighborhood Programme for Agriculture and Rural Development – ENPARD. FAO se na těchto projektech podílí jako implementační agentura a poskytuje rovněž odbornou a technickou pomoc. Projekty realizované v Gruzii v rámci ENPARD jsou zaměřeny na pomoc gruzínské straně při vypracovávání dokumentu „Národní strategie rozvoje zemědělství na léta 2015–2020“, na sladění gruzínské zemědělské legislativy a norem s legislativou EU, s cílem posílit exportní potenciál země na trhy rozvinutých zemí, a dále rovněž například na rozvoj znevýhodněných venkovských oblastí, na zvyšování efektivnosti rodinných farem a na vytváření zemědělských informačních systémů, databází a statistik.

Zambie

FAO uveřejnilo počátkem dubna 2014 zprávu o zahájení realizace společného projektu podpory trvale udržitelného zemědělství v Zambii. Projekt je realizován ve spolupráci FAO, EU a zambijského Ministerstva zemědělství. Je zaměřen na zvýšení produktivity malých a středních farem v segmentu pěstování obilnin. Doba realizace je plánována na 4 roky. EU realizuje v Zambii projekty tohoto typu ve spolupráci s FAO od roku 2009, uvedený projekt navazuje na dva předchozí. Celkem byly na tři uvedené projekty vyčleněny finanční prostředky ve výši 17 mil. EUR. FAO je zapojeno do realizace projektů jako poskytovatel technické podpory během implementačního období, a dále se rovněž odborně i finančně podílí na jejich řízení. V rámci projektu jsou v Zambii zaváděny ekologicky šetrné zemědělské postupy. Jsou založeny na 3 principech: minimalizace

znehodnocování zemědělské půdy, stálé využívání půdy a rotace pěstovaných obilnin. Jedná se o nový inovativní trend ekologicky šetrného zemědělství, prosazovaný v posledních letech FAO a EU v rámci rozvojových projektů. Jeho aplikace však musí být posuzována realisticky, v závislosti na konkrétních podmínkách, protože často vyžaduje zvýšené investice ze strany drobných farmářů a jeho zavádění může být v počáteční fázi doprovázeno dočasným poklesem produkce. Zambie je rovněž vedle Vietnamu a Malawi partnerskou zemí, ve které FAO a EU realizují od roku 2012 projekty adaptace zemědělství na klimatické změny.

Zimbabwe

FAO počátkem dubna 2014 uveřejnilo zprávu o rozvojovém projektu, realizovaném ve spolupráci s EU v Zimbabwe. Projekt je zaměřen na zlepšení zavlažování zemědělské půdy drobných farmářů na jihu země. Následně projekt napomůže posílení zapojení tamějších zemědělců do globálních hodnotových řetězců. Pro tyto účely byly vyčleněny finanční prostředky ve výši 13,78 mil. EUR a doba realizace je plánována na 4 roky. V Zimbabwe bylo dle odhadů FAO v době zahájení realizace projektu funkčních pouze 61 % existujících zavlažovacích zařízení. V dubnu 2016 zástupci Evropské unie a FAO podepsali smlouvu o realizaci dalšího společného projektu, sektorově zaměřeného na zmírňování negativních následků fenoménu El Niño a s ním spojeného sucha v zemi. Dále bude projekt zaměřen na veterinární ochranu dobytka, především na opatření proti šíření epidemie slintavky a kulhavky. Celková finanční hodnota příspěvku EU na výše uvedené účely činí 650 000 EUR.

Ruská federace

Zastoupení FAO v zemi

Nerezidentní zastoupení na úrovni FAO Representative

vedoucí zastoupení má stálé sídlo v Budapešti

Mr. Vladimir Rakhmanin

ADG/Regional Representative for Europe and Central Asia

FAO Regional Office for Europe and Central Asia

Benczúr u. 34

1068 Budapest

Hungary

Tel.: +36 1 461 2000

E-mail: FAO-RO-Europe@fao.org

Zastoupení FAO na místní úrovni

Mrs. Eugenia Serova, Director

FAO Liaison Office with the Russian Federation

Leontievsky Lane, 9

Moscow

E-mail: FAO-LOR@fao.org

Rusko a FAO

Liaison Office v Moskvě

Generální ředitel FAO a velvyslanec Ruské federace při FAO podepsali dne 5. února 2015 dohodu o zřízení FAO Liaison Office v Moskvě. Otevření moskevské úřadovny FAO je plánováno v průběhu první poloviny roku 2016. Řízení zastoupení FAO na úrovni „liaison office“ nespadá do kompetence příslušné regionální kanceláře FAO – v tomto případě Regionální kancelář pro Evropu a Střední Asii se sídlem v Budapešti, ale přímo do kompetence generálního ředitele FAO a římského ústředí organizace. V lednu 2016 byla jmenována do funkce ředitelky FAO Liaison Office v Moskvě paní Eugenia Serova (občanka Ruské federace). FAO má v současné době pouze 5 poboček „liaison office“ se sídly ve Washingtonu, v Jokohamě, v Bruselu, v New Yorku a v Ženevě.

Příprava smlouvy o strategické spolupráci FAO a Ruska

V současné době (stav duben 2016) probíhá příprava smlouvy o strategické spolupráci FAO a Ruska v oblasti zemědělství a potravinářského průmyslu. Geografickými prioritami spolupráce Rusko – FAO jsou země východní Evropy, Střední Asie a Kavkazu. Sektorovými prioritami spolupráce Rusko – FAO jsou potravinové zabezpečení, nezávadnost potravin, transfer zemědělského know-how v oblasti ochrany zemědělské půdy a zdraví zvířat i rostlin, modernizace zemědělské techniky, lesnictví, a rybolov (zvláště v Černomořské oblasti).

Ruská federace se systematicky snaží o posilování, nebo alespoň udržení svého vlivu v postsovětském prostoru i prostřednictvím rozvojových projektů v oblasti zemědělství,

lesnictví, rybolovu a potravinářského průmyslu, realizovaných ve spolupráci s FAO. V této souvislosti však musí počítat s konkurencí dalších silných hráčů, jakým je kromě Evropské unie rovněž ve stále větší míře například Turecko a nově i Čína.

Návštěva GR FAO v Moskvě a navázání spolupráce s agenturou TASS

Generální ředitel FAO během návštěvy v Moskvě převzal v červnu 2015 čestný doktorát moskevské Timirjazevovy zemědělské akademie. Při této příležitosti vyjádřil přesvědčení, že nová generace ruských zemědělských expertů zaujme na půdě FAO významné postavení, například v oblasti inovativních přístupů k adaptaci zemědělství na klimatické změny. Při příležitosti své návštěvy v Moskvě GR FAO rovněž podepsal memorandum o navázání spolupráce FAO s ruskou informační tiskovou agenturou TASS. Hlavním předmětem spolupráce FAO a TASS má být posilování informovanosti o průřezových tématech, týkajících se potravinového zabezpečení, nezávadnosti potravin a výživy.

Ruské dobrovolné finanční příspěvky FAO

Rusko poskytlo v letech 2011–2015 FAO dobrovolné finanční příspěvky na různé projekty, zaměřené například na podporu školního stravování v severní Africe, v Asii a v dalších regionech. Rusko dále přispělo například na fungování monitorovacího systému sledování cen zemědělských produktů a snaží se profilovat i jako významný podporovatel programů spolupráce Jih – Jih.

Projekty FAO v Rusku a ruské snahy o posílení vlivu na půdě FAO

Dosavadní projekty FAO v Rusku

Experti FAO realizovali v nedávné době v Rusku několik významnějších projektů. Například v roce 2010 poskytli ruské straně odbornou pomoc (společně s EBRD) při přípravě nové legislativy a předpisů, vztahujících se ke skladování zemědělských produktů, především zrnin. V letech 2011 a 2012 FAO pomáhalo aplikovat v Rusku brazilský model financování farmářů v období před sklizní. Experti FAO byli v nedávné době v Rusku rovněž zapojeni do programu modernizace elektronické registrace katastrů a záznamů o vlastnictví zemědělské půdy.

Program spolupráce FAO s Ruskem v oblasti registrace vlastnictví zemědělské půdy a lesů

Dne 26. ledna 2016 se v římském sídle FAO konalo jednání zástupců FAO, Světové banky a ruské státní agentury pro registraci půdy, katastrální evidenci a kartografii, na kterém bylo dohodnuto prohloubení spolupráce expertů Ruska a FAO v oblasti reformy a modernizace systémů registrace vlastnictví zemědělské půdy a lesů v Rusku. Projekt bude založen především na implementaci ustanovení dobrovolných směrnic FAO v oblasti zodpovědného vlastnictví půdních zdrojů. Nová fáze spolupráce bude navazovat na předchozí projekty FAO realizované v Rusku v uplynulých 15 letech, kdy bylo dosaženo zlepšení transparentnosti vlastnictví půdy a vyšší efektivity fungování veřejných služeb v této oblasti. Do nové fáze spolupráce FAO – Rusko by se měli inovativně zapojit i další aktéři z řad ruských státních organizací, akademických institucí a zástupců podnikatelské sféry i nevládních organizací.

Doplňující informace

Spolupráce FAO a RF v oblasti nezávadnosti potravin

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii v září 2015 zveřejnila informaci o konání workshopu zaměřeného na nezávadnost potravin a ochranu zdraví spotřebitelů, se zvláštním důrazem na mikrobiologické aspekty nezávadnosti potravin. Na organizaci akce se kromě expertů FAO a WHO podíleli pracovníci ruského Federálního úřadu pro ochranu zdraví a práv spotřebitelů. Účastníky semináře bylo 120 expertů ze státní správy všech postsovětských zemí (včetně Pobaltí), s výjimkou Ukrajiny.

Společné projekty FAO s Ruskem v Arménii, Kyrgyzstánu a Tádžikistánu

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii v roce 2015 uveřejnila informaci, že Ruská federace poskytne dobrovolný příspěvek ve výši 6 mil. USD na společné projekty v Arménii, Kyrgyzstánu a Tádžikistánu. Tyto projekty budou mít formu odborného poradenství, poskytovaného příslušným orgánům státní správy a zaměřeného na zlepšení výživy i potravinového zabezpečení a na trvale udržitelný rozvoj zemědělství. Priority projektu jsou založeny na ustanoveních příslušných národních programových dokumentů spolupráce FAO („Country Programming Framework“).

Saúdská Arábie

Zastoupení FAO v zemi

Mr. Abdallah Oihabi

FAO Programme Coordinator in the Kingdom of Saudi Arabia

Ministry of Agriculture Building

King Abdulaziz Road

Riyadh

Saudi Arabia

Tel.: +966 505 475330

E-mail: Abdallah.Oihabi@fao.org a FAO-SNG@fao.org

Saúdská Arábie a FAO

Spolupráce Saúdské Arábie a FAO na realizaci společných projektů rozvoje zemědělství, vodního hospodářství a rybolovu se úspěšně rozvíjí již déle než 50 let. Saúdská Arábie v široké míře využila technickou spolupráci s FAO v různých sektorech. Tradičními sektorovými prioritami společných projektů FAO a Saúdské Arábie jsou ochrana a trvale udržitelný rozvoj vodních zdrojů a zavlažovacích systémů. Saúdská Arábie se v poslední době stává významným finančním donorem FAO a dalších organizací pro realizaci humanitárních operací a na ně bezprostředně navazujících rozvojových projektů v zemích Blízkého Východu ohrožených současnou bezpečnostní krizí (stav roku 2016).

Projekty FAO v Saúdské Arábii

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti programový dokument spolupráce FAO se Saúdskou Arábií CPF pro léta 2011–2016, který stanovuje následujících 9 prioritních oblastí:

- Trvale udržitelný rozvoj přírodních zdrojů.
- Podpora rozvoje produkce obilovin.
- Trvale udržitelný rozvoj živočišné produkce a rybolovu.
- Odborná školení.
- Ochrana vodních zdrojů.
- Posilování konkurenceschopnosti zemědělské produkce a zapojování farmářů do globálních hodnotových řetězců.
- Ochrana zdraví zvířat, veterinární prevence a nezávadnost potravin.
- Trvale udržitelný rozvoj akvakultury.
- Rozvoj venkovských oblastí, rodinného farmářství a potravinového zabezpečení.

Turecko

Zastoupení FAO v zemi

FAO Subregional Office for Central Asia and FAO Representation in Turkey

Mrs. Yuriko Shoji

Subregional Coordinator and FAO Representative in Turkey

Ivedik Cad. No 55, Yenimahalle

061 70 Ankara

Turkey

Tel: +90 312 307 9500

E-mail: FAO-TR@fao.org

Projekty FAO v Turecku – regionální působnost

Turecko je dlouhodobě významným regionálním partnerem FAO pro realizaci projektů s regionálním přesahem, zaměřených na segmenty zemědělství, akvakultury a rybolovu i lesnictví. Ankara je od roku 2007 sídlem Subregionální kanceláře FAO pro Střední Asii. V letech 2014 až 2016 došlo k dalšímu prohloubení spolupráce FAO s Tureckem a k potvrzení stále rostoucího významu Turecka jako nového aktéra (donora) na scéně zahraniční rozvojové spolupráce a v rámci spolupráce Jih-Jih. Turecko svou spolupráci s FAO teritoriálně zaměřuje především na státy Střední Asie a na Ázerbájdžán, kde využívá náboženskou, kulturní a jazykovou příbuznost s těmito zeměmi. Spolupráce s Tureckem může pro uvedené země znamenat rovněž možnost omezení nadměrné závislosti na ekonomických vazbách s Ruskou federací. Turecko tak pro posílení svého politického a ekonomického vlivu ve Střední Asii a na Kavkaze využívá i projekty realizované ve spolupráci s FAO.

V současné době (stav roku 2016) je v platnosti zatím neaktualizovaný programový dokument spolupráce FAO s Tureckem CPF pro léta 2013–2015, který stanovuje 3 hlavní prioritní oblasti:

- Potravinové zabezpečení a nezávadnost potravin.
- Trvale udržitelný rozvoj přírodních zdrojů a lesního hospodářství.
- Posilování kapacit odborných institucí.

Smlouva o spolupráci FAO a Turecka

Dne 4. června 2014 byla v Ankaře podepsána smlouva o posílení spolupráce mezi FAO a Tureckem na realizaci společných rozvojových projektů v regionu Střední Asie a Kavkazu. První sektorovou prioritou spolupráce je potravinové zabezpečení. Další sektorovou prioritou partnerství jsou komplexní projekty, zaměřené na ochranu lesů a rozvoj lesního hospodářství ve Střední Asii. První fáze projektů s tímto zaměřením bude realizována v letech 2014–2018. Smlouva navazuje na předchozí „FAO-Turkey Partnership Programme“ pro léta 2010–14, v rámci kterého bylo realizováno 29 společných projektů FAO – Turecko o celkové finanční hodnotě 10 milionů USD v Ázerbájdžánu, v Kazachstánu, v Kyrgyzstánu, v Tádžikistánu, v Turkmenistánu a v Uzbekistánu. Do roku 2018 dojde v rámci partnerství

FAO – Turecko k navýšení finančního objemu projektů oproti předchozímu období a bude rozšířen i teritoriální záběr projektových zemí.

Doplňující informace

Turecké projekty v Tádžikistánu a v Kyrgyzstánu

K realizaci prioritních cílů rozvoje zemědělství v postsovětském prostoru přispívá FAO řadou akcí, mezi které patří i projekt, realizovaný ve spolupráci s Tureckem v Tádžikistánu a v Kyrgyzstánu (zahájen ve čtvrtém čtvrtletí roku 2013, realizace pokračovala v průběhu roku 2014). Projekt byl zaměřen na zvýšení standardů nezávadnosti potravin, na zlepšení úrovně hygieny, spojené s manipulací s potravinami, na preventivní opatření a na management systémů v oblasti bezpečnosti potravin. V rámci projektu proběhly tři workshopy za účasti zástupců státní správy i soukromého sektoru (expertní a manažerská úroveň). Na školení navazovala návštěva zemědělských a zpracovatelských podniků v Turecku. Projekt měl za cíl zlepšení ochrany zdraví spotřebitelů v partnerských zemích a posílení jejich exportní konkurenceschopnosti v regionálním i mezinárodním obchodě zemědělskými produkty.

Projekt na podporu rozvoje sladkovodního rybářství

FAO v říjnu 2014 uveřejnilo informaci o příznivých perspektivách rozvoje sladkovodního rybářství a akvakultury v zemích postsovětského prostoru. FAO v roce 2014 realizovalo, ve spolupráci s Tureckem, významný projekt předávání know-how a budování kapacit chovu

pstruhů v Uzbekistánu, Kyrgyzstánu, Ázerbájdžánu a v Tádžikistánu. Do školení odborníků v oblasti sladkovodního rybolovu z partnerských zemí byla zapojena rovněž významná soukromá turecká společnost Azer Altin Trout Company Ltd.

Počátkem července 2015 se v Turecku uskutečnil workshop o rozvoji trvale udržitelné akvakultury, pořádaný FAO ve spolupráci se Světovou bankou a s tureckými akademickými a výzkumnými institucemi.

Projekt na podporu ekologického zemědělství

FAO realizuje v Turecku projekty zaměřené na propagaci tzv. konzervačního zemědělství (conservation agriculture) – alternativního ekologického způsobu hospodaření se zemědělskou půdou, který je založen například na vyšší diverzifikaci osévaných zrnin s cílem zvýšit kvalitu takto využívané zemědělské půdy. V Turecku je díky FAO tento způsob hospodaření na vzestupu, FAO v současné době připravuje ve spolupráci s tureckou stranou národní strategii ekologického zemědělství. V průběhu roku 2015 experti FAO vedli rozhovory s představiteli zemědělského sektoru zemí Střední Asie s cílem nabídnout metody ekologického zemědělství rovněž v tomto regionu.

Projekt zachování biodiverzity anatolských stepních oblastí

V lednu 2016 byl zahájen společný projekt FAO s Tureckem (realizace v letech 2016 a 2017), který je sektorově zaměřen na zachování biodiverzity ve stepních oblastech turecké Anatólie a na zvyšování odolnosti místního zemědělství vůči negativním dopadům klimatických změn. Na realizaci projektu byly vyčleněny finanční prostředky ve výši 3 mil. USD, poskytnuté Tureckem a Evropskou unií. Cílem projektu je zachování biodiverzity stepních oblastí střední a východní Anatólie, kde se dosud zachovala řada endemických druhů rostlin, propagace ekologicky šetrných zemědělských postupů a odborná školení místních expertů příslušných státních institucí. Důležitou součástí projektu je rovněž odstraňování negativních ekologických dopadů zemědělství, nadměrného odlesňování a nedostatečně plánovaného rozšiřování městských aglomerací.

Posílení spolupráce FAO s Ankarskou univerzitou

Regionální kancelář FAO pro Evropu a Střední Asii v únoru 2016 uveřejnila zprávu o podpisu memoranda o porozumění ohledně dalšího prohloubení dosavadní spolupráce mezi FAO a Ankarskou univerzitou. V rámci této spolupráce je plánováno například vytvoření výzkumného týmu zemědělských, lesnických a potravinářských expertů, kteří se aktivně zapojí (například na bázi výzkumné stáže) do realizace projektů FAO v Turecku i ve Střední Asii.

Projekt podpory zemědělských investic ve Střední Asii a na Kavkaze

Regionální kancelář FAO pro země Evropy a Střední Asie počátkem dubna 2016 uveřejnila informaci o zahájení realizace projektu, zaměřeného na školení a přípravu kvalitních zemědělských investic. Pilotními zeměmi projektu jsou Ázerbájdžán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán a Turecko. Finanční hodnota projektu činí 335 000 USD.

USA

Zastoupení FAO v zemi

FAO Liaison Office for North America
2121 K Street, Suite 8008
DC 20037 Washington
USA

Tel: +1 (202) 653 2400

E-mail: FAOLOW@fao.org

USA a FAO

USA jsou zakládající zemí FAO a ve Washingtonu bylo první sídlo organizace po jejím vzniku. USA jsou v současné době jedním z hlavních finančních přispěvatelů do rozpočtu FAO a klíčovým partnerem organizace pro realizaci velkého množství rozvojových projektů s různým sektorovým zaměřením. Na spolupráci s FAO se podílí řada státních institucí USA.

Projekty FAO realizované ve spolupráci s USA

V současné době (stav roku 2016) jsou hlavními oblastmi spolupráce FAO s USA rozvojové projekty realizované v partnerských zemích s následujícím sektorovým zaměřením:

- Adaptace zemědělství na klimatické změny.
- Prevence a boj proti epidemiím hospodářských zvířat a rostlin.
- Posilování odolnosti partnerských zemí v oblasti potravinového zabezpečení vůči humanitárním krizím, způsobeným přírodními katastrofami i ozbrojenými konflikty.

Spolupráce FAO s USAID v oblasti veterinární bezpečnosti

Americká rozvojová agentura USAID poskytla FAO v říjnu 2015 dobrovolný finanční příspěvek ve výši 87 mil. USD na realizaci rozvojových programů sektorově zaměřených na veterinární bezpečnost (období let 2015–2019). Agentura tak již od roku 2004 poskytla FAO pro tyto účely celkem 320 mil. USD. Poskytnuté finance budou použity především na veterinární monitorování, kontrolu, epidemiologické studie a preventivní opatření v rámci projektů realizovaných v Asii, v Africe a na Blízkém Východě. Dále budou v rámci programů posilovány veterinární kapacity partnerských zemí s cílem prohloubit komplexní přístup k prevenci a léčbě onemocnění přenosných ze zvířat na lidskou populaci. Nová fáze veterinárního programu bude zaměřena například na prevenci šíření ptačí chřipky a viru MERS. Teritoriálně bude tento program zaměřen na státy v Asii, v severní Africe a na Blízkém Východě. Pilotními zeměmi projektu budou: Egypt, Jordánsko, Súdán, Etiopie a Keňa.

Autoři textu a fotografií

Text

PhDr. Ing. Jozef Špánik a kolektiv autorů Odboru zahraničně obchodní spolupráce MZe

Fotografie

Všechny fotografie byly zakoupeny na Shutterstock.com. Jména u jednotlivých fotografií znamenají uživatelská jména autorů v této fotobance.

Obálka – Rawpixel.com, **Kap. 1** – LaKirr, Stockr, **Kap. 2** – WDG Photo, **Kap. 3** – lucarista, **Kap. 4** – agrofruti, **Kap. 5** – Rawpixel.com, **Kap. 6** – EDHAR, **Kap. 7** – Lenar Musin, **Kap. 8** – Rudmer Zwerver, **Kap. 9** – Pressmaster, S-F, **Kap. 10** – AFANASEV IVAN, Felix Lipov, Nattakit Jeerapatmaitree, In Green, Pablo Rogat, Leonid Andronov, **Balkán** – ollirg, Jumos, Nikiforov Alexander, Roman023, svc, **Východní Evropa** – asp83, indigolotos, Krabikus, **Kavkaz** – Nadejda Ivanova, alionabirukova, De Visu, **Střední Asie** – Arman Zhenikeyev, Elena Mirage, Milosz Maslanka, velirina, Tracing Tea, **Asie a Blízký východ** – Tracing Tea, Pan Xunbin, Dmitry Chulov, Ryan Rodrick Beiler, JunPhoto, **Subsaharská Afrika** – Nick Fox, redpip1984, africa924, Adwo, africa924, **Latinská Amerika** – Elisa Locci, Fotos593, **Dárcovské země** – katalaewan intarachote, ISchmidt, vladimir salman, Salem Alforaih, Cagri Kilicci, MaxyM, pixinoo

Vlajky států – zdroj: www.wikipedia.org

Vydalo
Ministerstvo zemědělství
Odbor zahraničně obchodní spolupráce
Těšnov 17, 110 00 Praha

ve spolupráci s:
Ministerstvem zahraničních věcí ČR
Stálý představitel ČR při FAO – Velvyslanectví ČR v Římě
Odbor zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci

ISBN 978-80-7434-291-2

Praha 2016